क्षमता विकास योजना

(Capacity Development Plan)

(आ.व. २०७८/७९-२०८०/८१)

चाँगुनारायण नगरपालिका

भक्तपुर

असार २०७८

क्षमता विकास योजना तयारमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग

चाँगु नारायण नगरपालिकाको क्षमता विकास योजना प्रदेश सुशासन केन्द्र, बागमती प्रदेशको आर्थिक सहयोग तथा स्मार्ट प्राइभेट लिमिटेड, अनामनगर, काठमाडौंको प्राविधिक सहयोगमा तयार गरिएको छ ।

शब्द संक्षेप

आ.व.	आर्थिक वर्ष
कि.मि.	किलोमिटर
गा.वि.स.	गाउँ विकास समिति
गा.पा.	नगरपालिका
गै.स.स.	गैरसरकारी संस्था
न.पा.	नगरपालिका
मि.	मिटर
वि.सं.	विक्रम सम्वत
रु.	नेपाली रुपैयाँ
CBS	Central Bureau of Statistics
NPSAS	Nepal Public Sector Accounting Standards
SuTRA	Sub-national Treasury Regulatory Application

आभार

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५ तथा कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन लगायतका कानुनी दस्ताबेजहरुबाट स्थानीय तहका लागि कार्य जिम्मेवारीहरु सिर्जना भएका छन् । यसरी तोकिएको कार्य जिम्मेवारीहरु वहन गर्न स्थानीय तहको क्षमता बढाउनु अपरिहार्य देखिन्छ । तर के कस्ता काम गर्न कस्तो प्रकारको क्षमता आवश्यक पर्ने हो भन्ने कुराको पहिचान नगरी तथा विद्यमान क्षमताको विश्लेषण नगरी क्षमता अन्तराल पत्ता लगाउन नसकिने हुँदा सर्वप्रथम क्षमता विकास योजना तर्जुमा गर्न जरुरी देखिन्छ । यसै अनुरुप मण्डनदेउपुर नगरपालिका, काभ्रेको क्षमता विकास योजना तर्जुमाका लागि प्रदेश सुशासन केन्द्र, बागमती प्रदेशले स्मार्ट प्राइभेट लिमिटेडलाई परामर्शदाताको रुपमा छनौट गरिएको थियो ।

क्षमता विकास योजना तयार गर्ने कार्यलाई पूर्णता प्रदान गर्न सहयोग गर्नु हुने निर्देशक दीपेन्द्र सुवेदी ज्यू, उपनिर्देशक श्री महेश आचार्य ज्यू, लेखा अधिकृत श्री विनोद प्रधान ज्यू, स्थानीय शासन विज्ञ श्री चन्द्रप्रकाश सिग्देल ज्यू, क्षमता विकास विज्ञ लक्ष्मी चन्द्र महत ज्यू लगायत केन्द्रका सम्पूर्ण पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु प्रति आभार प्रकट गर्न चाहन्छौं ।

त्यसैगरी, चाँगुनारायण नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री सोम प्रसाद मिश्र ज्यू, उपप्रमुख श्री विणा वास्तोला ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री अग्नि प्रसाद गौतम ज्यू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई पनि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा, यस केन्द्रको समन्वय र सम्बन्धित पालिकाको छलफलमा कोभिड महामारीको विषम परिस्थितिमा पनि क्षमता विकास योजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु हुने परामर्शदातृ संस्था स्मार्ट प्राइभेट लिमिटेडलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

विमल पोखरेल
कार्यकारी निर्देशक

असार २०७८

विषय सूची

कार्यकारी सारांश	६
परिच्छेद- १	७
परिचय	७
१.१. पृष्ठभूमि	८
१.२. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय	९
१.३. क्षमता विकास योजनाको उद्देश्य :	१०
१.४. क्षमता विकास योजनाको औचित्य	१२
१.५. अपेक्षित प्रतिफल	१२
१.६. प्रयुक्त विधि र प्रकृया	१३
१.६.१. सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकन	१४
१.६.२. क्षमता विकासको रणनीति तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया बारे छलफल	१४
१.६.३. नगरपालिकाको विद्यमान क्षमताको विश्लेषण	१५
१.७. अध्ययनका सीमाहरु	१५
परिच्छेद २	१६
क्षमता विकासको आवश्यकता पहिचान र विश्लेषण	१६
२.१. क्षमता आवश्यकता पहिचान	१६
२.२. क्षमता विकास लेखाजोखा	१६
चागुँ नारायण नगरपालिका	१८
२.३. क्षमता विकास अन्तराल पहिचान	१८
२.४. नगरपालिकाको सवल र कमजोर पक्षको आँकलन	४३
परिच्छेद ३	४५
क्षमता विकास योजना	४५
३.१. क्षमता विकास योजना	४५
परिच्छेद ४	५३
निचोड, अनुगमन तथा मुल्यांकन व्यवस्था	५३
४.१. निचोड	५३
४.२. अनुगमन	५३
सन्दर्भ सामग्री	५६
अनुसूचीहरु	५७
अनुसूची- १	५७
छलफल कार्यक्रमको उपस्थिति	५७
अनुसूची- २	५९
छलफल कार्यक्रमका फोटोहरु	५९

कार्यकारी सारांश

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमुल्यांकन कार्यविधि, २०७७ सँग तादात्म्यता रहने गरी प्रदेश सुशासन केन्द्र, बागमती प्रदेशको आर्थिक प्राविधिक सहयोगमा तयार भएको चाँगुनारायण नगरपालिका, भक्तपुरको तीन आर्थिक वर्ष (२०७८/७९-२०८०/८१) को लागि क्षमता विकास योजनामा शासकीय प्रबन्ध, संगठन तथा प्रशासन, वार्षिक बजेट तथा योजना व्यवस्थापन, वित्तीय एवं आर्थिक व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, न्यायिक कार्यसम्पादन, भौतिक पुर्वाधार, सामाजिक समावेशीकरण, वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन र सहकार्य र समन्वय जस्ता क्षेत्रहरुलाई आधार लिइएको छ । यो क्षमता विकास योजनामा समय तथा स्रोतबद्ध गरिएको क्रियाकलाप सहितको कार्य तालिका उल्लेख छ । क्रियाकलापहरु तीन वर्ष अवधिमा सम्पन्न भएपछि पालिकाको विद्यमान कार्य क्षमतामा वस्तुगत ढंगले देख्न सकिने गरी अभिवृद्धि हुनेछ । कार्य क्षमताका प्रस्तुत क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन गर्न स्रोतको आवश्यकता पर्दछ । त्यसका लागि माग र आपूर्तिमा आधारित अर्थात कुनै क्रियाकलाप पालिका स्वयंको आन्तरिक आय आर्जनबाट वा राजस्व बाँडफाँडबाट व्यहोर्नु पर्ने हुन्छ भने धेरै क्रियाकलापका लागि चाहिने स्रोत आपूर्ति अर्थात प्रदेश सुशासन केन्द्र, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको आफ्ना वार्षिक कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनको सिलसिलामा प्राप्त हुने गर्दछ । त्यसैले यो क्षमता विकास योजनामा दर्शाइएका क्रियाकलापहरु पालिका मात्रको स्रोतबाट व्यहोर्नु पर्ने देखिदैन ।

क्षमता विकासका विभिन्न क्रियाकलापहरु एक अर्कामा परिपुरक र परिपोषक हुने भएकाले प्रदेश सुशासन केन्द्रले तयार गरेको आफ्नो वार्षिक कार्यक्रमको जानकारी पालिकाले लिई ति क्रियाकलापहरुसँग यो योजनामा लेखिएका क्रियाकलापहरु भिडान गरी सुशासन केन्द्रसँग सहकार्य र समन्वय गरी पालिकाको कार्य क्षमता वृद्धिमा योगदान दिनु पर्नेछ ।

स्रोत र साधन दुर्लभ हुने भएकोले क्षमता विकास क्रियाकलापलाई प्रथम, द्धितिय र तृतिय प्राथमिकतामा वर्गिकरण गरिएको छ । प्रथम प्राथमिकता अन्तर्गत प्रस्ताव गरिएका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन गर्न पालिका आफैले स्रोतको जगेर्ना गर्न प्रत्येक वर्ष बन्ने गरेको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा ती क्रियाकलापहरु अनिवार्यतः राख्न सुझाव दिइएको छ । त्यसैगरी, दोस्रो र तेस्रो प्राथमिकतामा रहेका क्रियाकलापहरुका निमित्त विभिन्न साझेदारहरु खोजी गर्न सकिन्छ ।

समग्र क्षमता अन्तराल पत्ता लगाउने सन्दर्भमा अध्ययन, लेखाजोखा गर्दा सार्वजनिक खरिदसँग सम्बन्धित क्षमता पर्याप्त मात्रामा रहेको देखिएन । त्यसैगरी, सार्वजनिक खरिदको क्षेत्रमा नियमहरु चाडोचाडो परिवर्तन भइरहने र प्राविधिक निर्देशिकाहरु सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले जारी गरिरहने अवस्था हुँदा सो को अद्यावधिक जानकारी विना गरिएको खरिदमा त्रुटीहरु देखिन सक्छन् । तसर्थ, पालिकाको यो क्षमता बढाउन अल्पकालिन एवं दीर्घकालिन प्रशिक्षणको आवश्यकता देखिएको छ ।

परिच्छेद- १
परिचय

क्षमता भनेको कुनै व्यक्ति संस्था, निकाय वा संगठनको कुनै काम गराउन वा नगराउन प्रयोग गर्न पाउने अधिकार हो र विकास त्यस्तो प्रकृया हो, जसअनुसार कुनै वस्तुको आफ्नो आरम्भिक सामान्य अवस्थाबाट विस्तारै-विस्तारै बढ्दै सुधार हुँदै पुर्ण अवस्थामा पुग्दछ । विकासलाई अन्य विषयसँग जोडेर हेर्ने गरिन्छ । जस्तैः आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, मानव संशाधन, भौतिक पूर्वाधार विकास इत्यादी । त्यसैले क्षमता विकास भन्नाले व्यक्ति वा संस्थामा रहेको कुनै काम गर्न वा नगर्न प्रयोग गरिने प्राधिकारको समुन्नत प्रयोग गर्न सक्ने गरी शक्ति सम्पन्न पार्ने प्रकृयालाई जनाउछ । कुनैपनि प्रणाली, स्थान, व्यक्ति तथा वस्तुको सुधारिएको अवस्था नै विकास हो भने मानवीय आवश्यकता तथा जीवनको गुणस्तर सुधार्न चालिने कदम पनि विकास हो । त्यसैले, विकास गर्न सक्ने क्षमताको अभिवृद्धि गर्नु नै क्षमता विकास हो । क्षमता विकासलाई योजनाबद्ध गर्नु पर्दछ र योजना भन्नाले कुनै कुराको अठोट गरी अनुशासनमा बस्ने प्रकृयालाई जनाउछ । तसर्थ, क्षमता विकास योजना भित्र दुरदृष्टि, ध्येय, लक्ष्य, उद्देश्य एवं कार्यनीति पर्दछन् ।

क्षमता विकासलाई वृहत रुपमा हेर्नु पर्दछ र यसले अवाश्यक सिकाईको प्राप्ती र नयाँ अभिवृद्धि प्रकृयालाई समेट्दछ । संयुक्त विकास कार्यक्रम (UNDP) ले क्षमता विकासका बारेमा यसरी व्याख्या गरेको छ -"The Process through which, individual, organization and societies obtain, strengthen and maintain the capabilities to set and achieve their own development objectives over time"- Capacity Assessment Practice Note, 2008.

उपरोक्त व्याख्यात्मक परिभाषा अध्ययन गर्दा क्षमता विकास एउटा प्रकृया हो । जसबाट व्यक्ति, संगठन र समाजहरुले कार्यसम्पादन क्षमताको प्राप्ति सुदृढी र जगेर्ना गर्दछन् । तथा त्यसको उपयोगबाट समय समयमा तोकिएका विकास उद्देश्यहरु पुरा गर्दछन् ।

प्रस्तुत अध्ययन भक्तपुर जिल्लाको चाँगुनारायण नगरपालिकाको क्षमता विकाससँग केन्द्रित रही देहायका निर्दिष्ट (Specific) उद्देश्यहरु प्राप्त गर्नका लागि यो क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

- संविधान र प्रचलित कानुनहरुबाट प्राप्त अधिकार अनुरुप जनउत्तरदायीपूर्ण ढंगबाट कार्य सम्पादन गर्नका लागि चाँगुनारायण नगरपालिकाको सवल र कमजोर पक्षहरुको पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय सरकारलाई प्राप्त अधिकार र जिम्मेवारीहरु दक्षताका साथ सम्पादन गर्न जननिर्वाचित पदाधिकारी तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारी, उपभोक्ता समिति लगायत स्थानीय विकासका सरोकारवालाहरुको कार्य दक्षता वृद्धि गर्न तथा नतिजामुखी कार्य प्रकृया अवलम्बन गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।

- प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक ज्ञान, सीप र विद्यमान क्षमता बीचको अन्तराल पहिचान गरी आवश्यकतामा आधारित क्षमता विकासका कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- सेवा प्रवाह तथा विकास व्यवस्थापनमा आधुनिक प्रशासनका नवीनतम आयाम, प्रविधि र प्रणालीको प्रयोग र अनुशरण गर्ने ।
- मानव संशाधन तथा संस्थागत विकासका क्षेत्रमा देखिएका कमजोर क्षेत्रहरु पहिचान गरी क्षमता विकास कार्यक्रमलाई प्रकृयाका रुपमा संचालन, कार्यान्वयन तथा प्रयोग गर्दै जान आवधिक नीतिहरु अनुशरण गर्ने ।
- क्षमता विकास योजनामा मानव संशाधन, संस्थागत विकास र प्रणाली विकासका क्षेत्रहरु अन्तर्गत गरिनु पर्ने न्यूनतम कार्यहरुको प्राथमिकता अनुसार लगानी गर्नु पर्ने ।

१.१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान को धारा ५६ (१) ले नेपालको मुल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने व्यवस्था गरिएको छ । जस अनुरुप स्थानीयस्तरदेखि नै जनतालाई सार्वभौमसत्ताको प्रयोग गर्ने अनुकुल वातावरण वनाई मुलुकको शासन व्यवस्थामा जनताको सहभागिता प्रर्वद्धन गर्न र स्थानीयस्तरमा नै सहज रुपमा जनतालाई सेवा उपलव्ध गराई जनताको नजिकको र भरपर्दो संयन्त्र बन्ने अवसर प्रदान गरेको छ । यसबाट लोकतन्त्रको संस्थागत विकास गर्न र अधिकारको निक्षेपणका आधारमा स्थानीय स्वायत्तताको अवधारणालाई मुर्त रुप दिइएको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहहरुलाई स्थानीय स्वायत्त शासनको मर्म अनुरुप स्थानीय विकास, सेवा प्रवाह र स्थानीय नेतृत्वको लागि अधिकार र जिम्मेवारीको व्यवस्था गरेको छ । उक्त जिम्मेवारीलाई वहन गर्न विकासलाई समावेशी, सहभागितात्मक र समतामूलक बनाउन स्थानीय तहहरुको क्षमतामा विकास हुनु अनिवार्य छ । रुपान्तरणकारी, दक्ष, सबल र सक्षम स्थानीय तहहरु बाट मात्र स्थानीय क्षेत्रको विकास, प्रभावकारी सेवा प्रवाह र स्थानीय सुशासनमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउन सम्भव छ । स्थानीय विकास तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धि नयाँ अवधारणा, सोच, अभ्यासहरु तथा स्थानीय तहहरुको अधिकार तथा जिम्मेवारीमा वढोत्तरी र नीति नियममा समेत आएका युगान्तकारी परिवर्तन र समयको मागलाई सम्बोधन गर्न सक्ने स्थानीय तह बनाउनु पनि आजको माग हो ।

विगतमा स्थानीय तहहरुको क्षमता विकासको लागि स्थानीय विकास मन्त्रालय, स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान तथा अन्तर्गतका निकायहरु, स्थानीय तह संघ/महासंघ, दातृ निकायहरु साथै स्थानीय तहहरुको आफ्नै प्रयासबाट क्षमता विकासका विभिन्न प्रयासहरु हुँदै आएका पनि छन् । तर त्यस्ता प्रयासहरु योजनाबद्ध, व्यवस्थित, गुणात्मक र प्रणालीगत तरिकाले सम्पादन हुन सकिरहेको अवस्था देखिदैन । यस तथ्यलाई मनन् गरी स्थानीय स्तरमा सेवा प्रवाह र स्थानीय विकासमा गुणात्मक सुधार गर्न क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु एकीकृत रुपमा तर्जुमा र संचालन गर्न स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमुल्यांकन कार्यविधि, २०७७ बमोजिम चाँगुनारायण नगरपालिकाको

सेवा प्रवाह तथा स्वशासनमा साझेदारहरुको सहभागिता समेतमा यो क्षमता विकास योजना तयार गरिएको छ । क्षमता विकास योजना तर्जुमाका चरण, विधि तथा प्रक्रियाका साथसाथै प्रस्तावित कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरु, लक्ष्यहरु, श्रोत तथा साधन, जिम्मेवारी र समयतालिका क्षमता विकास योजनाको संभावना तथा समस्या तथा चुनौतीलाई समेटेर यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहहरुको क्षमता विकासका लागि आपूर्ति (Supply) तथा मागमा (Demand) आधारित क्षमता विकासको अवधारणा अबलम्बन गरिएको छ । यसो गर्नुको पछाडि यो पालिकाले भविष्यमा सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरुलाई समेत आँकलन गर्ने प्रयासलाई समेत दर्शाइएको छ । स्थानीय तहहरूले जनतालाई प्रदान गर्ने सार्वजनिक सेवा तथा सुविधाहरू बढी प्रभावकारी बनाउन पालिकाको क्षमतामा अभिवृद्धि गर्ने कार्यमा आपूर्तिमा आधारित क्षमता विकास कार्यक्रमहरु केन्द्रित रहेका छन् भने मागमा आधारित क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू पालिका र सरोकारवालाहरुको आफ्नै विशेषताको आधारमा देखिएका क्षमताको आवश्यकतालाई सम्बोधन गरिएको छ । आपूर्तिमा आधारित क्षमता विकास कार्यक्रमहरु लागु गर्न पालिकाले बढी अनुदान प्राप्त गर्ने कुराहरुमा केन्द्रित गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

१.२. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

ऐतिहासिक एवं पुरातात्विक महत्वको दृष्टीकोणले परिचित भक्तपुर जिल्ला भित्रका ४ वटा नगरपालिका मध्ये चाँगुनारायण नगरपालिका एक हो । यस नगरपालिका लिच्छवीकालीन धार्मिक, साँस्कृतिक ऐतिहासिक एवं पर्यटकिय दृष्टीकोणले अत्यन्त महत्वपूर्ण र विश्व सम्पदा सुचीमा सुचीकृत श्री चाँगुनारायण मन्दिर रहेकोले सो मन्दिरको नामबाट नै नगरपालिका नामाकरण भएको हो । चाँगुनारायण मन्दिरको निर्माण इ स ३२३ मा हरिदत्त वर्माले गरेको भन्ने भनाइ छ भने इ स ५२१ को अभिलेख अनुसार राजा मानदेवले गरुड ध्वज चढाएको र गुठीका लागि खेत दान गरेको भन्ने अभिलेख रहेको पाइन्छ । विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत चाँगुनारायण मन्दिर र विश्वभरका पर्यटक आर्कषित गर्ने मनोरम प्राकृतिक छटाले सुशजित पर्यटकीय दृष्टकोणले अत्यन्त महत्वपूर्ण नगरकोट यहाँको अकर्षणयुक्त प्रमुख क्षेत्रको रुपमा रहेको छ । उत्तर तर्फ रहेको सालीनदीवाट सुरु भै पश्शिम तर्फको सिमाना हुँदै वग्ने मनोहरा नदी छिमेकी जिल्ला र नगरपालिकाको सिमाना निर्धारण स्तम्भ मानिन्छ । नगरपालिका भित्र सामुदायिक रुपमा संचालनमा रहेको एक मात्र श्रीकृष्ण बहुमुखी क्याम्पस र संस्थागत रुपमा संचालनमा रहेको नेपाल इन्जिनियरीड कलेज तथा काठमाडौ मेडिकल कलेज समेत गरी ३ वटा कलेजहरु रहेका छन् । नगरपालिका घोषणा भए पश्चात एकातिर गा। वि। स को सोचले नगरबासीको अस्तित्व वोध गर्न र नगरवासी भएको अनुभुती गर्न नपाई पर्याप्त स्रोत साधनको अभावमा समस्या झेलीरहेको अवस्थामा मिति २०७२ बैशाख १२ गतेको विनाशकारी भुकम्प र तत्पश्चात वैशाख १३,वैशाख २९ गते लगाएतका विभिन्न पराकम्पनहरुबाट नगरबासीहरुले ठूलो धनजनको क्षति व्यहोर्नबाट समेत अछुतो रहन सकेनन् । त्यस अवस्थाको क्षति र पिडाको कारणले हालसम्म पनि व्यवस्थित बसोबासको समस्या समाधान उपलब्ध हुन सक्ने राहत रकम, सुविधाहरुको र्सवसुलभ प्राप्तीको लागि नगरपालिकाले समन्वयात्मक भुमिका निर्वाह गर्नुपर्ने अवस्था छ ।

१.२.१. राजनीतिक एवं प्रशासनिक विभाजन

साविक चाँगुनारायण, झौखेल, छालिड, दुवाकोट गा.वि.स समेटेर चाँगुनारायण नगरपालिका तथा साविक नगरकोट बागेश्वरी, सुडाल र ताथली गा.वि.स समेटेर महामन्जुश्री नगरकोट नगरपालिका घोषणा भएको थियो । पछि महामन्जुश्री नगरकोट नगरपालिका मिलाएर नाम संशोधन भै नगरकोट नगरपालिका कायम भयो । चाँगुनारायण नगरपालिका र नगरकोट नगरपालिका मिलाएर चाँगुनारायण नगरपालिका भए पछि ९ वटा वडा कायम भई नगरपालिकाको केन्द्र खरिपाटी, भक्तपुरमा रहेको छ । नगरपालिकाको पूर्वमा मण्डन देउपूर नगरपालिका, काभ्रे, पश्चिममा कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका, काठमांडौ र मध्यपुर ठिमि नगरपालिका, भक्तपूर, उत्तरमा शंखरापुर नगरपालिका, काठमाडौ र दक्षिणमा सुर्यबिनायक नगरपालिका र भक्तपुर नगरपालिका रहेको छ ।

१.२.२ जनसांख्यिक विवरण

नगरपालिकाको जम्मा घरधुरी संख्या १२९७० छ भने जनसंख्या महिला २८४३८ र पुरुष २६९९२ गरी जम्मा ५५४३० रहेको छ ।

तालिका : नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण

वडा नं.	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
१.	१२४४	६१०१
२.	१२२९	६०२०
३.	१२११	५७०२
४.	१३४७	६०००
५.	१८१७	६३९७
६.	९०४	४०२४
७.	११२६	५७२३
८.	१८८७	८२९५
९.	१७२७	६२६४
जम्मा	१२९७०	५५४३०

स्रोत : चाँगुनारायण नगरपालिका, भक्तपुर

१.३. क्षमता विकास योजनाको उद्देश्य :

क्षमता विकासको उद्देश्य

नगरपालिकाद्वारा गरिने सेवा प्रवाह र विकास निर्माणका कामहरु उपयोगी, प्रभावकारी एवं दक्षतासाथ सम्पन्न गर्न आवश्यक पर्ने सीप, क्षमता र कार्यशैलीमा सुधार ल्याउने ।

नगरपालिकालाई आगामी भविष्यमा आइ पर्ने चुनौतीलाई सामना गर्ने सक्ने गरी पालिकामा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता, सीप तथा हौसला अभिवृद्धि गर्न विभिन्न प्रकारका तालिम एवं अभिमुखीकरण कार्यक्रमको पहिचान गर्ने ।

उद्देश्यको सूचकः

- क्षमता विकास योजना अवधिको अन्त्यमा स्थानीय विकास प्रक्रिया, सेवा तथा सुविधाको पहुँच कम भएका समुदाय एवं विपन्न वर्ग लगायत स्थानिय उपभोक्ताको सहभागितामा वृद्धि भएको हुनेछ ।

यस योजनाको सहायक उद्देश्यहरु देहायबमोजिम छन् :

- योजना तर्जुमा (आवधिक, मध्यमकालिन, वार्षिक एवं नीति तथा कार्यक्रम) कार्यान्वयन र अनुगमन मूल्याङ्कन तथा सिकाइ उपलब्धीलाई दिगो एवं प्रभावकारी बनाउने ।
- वित्तीय व्यवस्थापनमा पारदर्शिता र जवाफदेहीता वहन गर्ने क्षमतामा सुधार ल्याउने ।
- नगरपालिकाको कार्य सम्पादन प्रक्रियालाई प्रणालीबद्ध बनाउने ।
- आयका अन्य स्रोतहरु पहिचान गरी नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्ने ।
- कार्य सम्पादनमा सुधार ल्याउन भौतिक सुविधा, कार्यालय सुरक्षा, सरसफाइ तथा सूचना प्रविधि जस्ता विषयहरु सुदृढ बनाउदै लैजाने ।
- पदाधिकारी तथा कर्मचारीको कार्यशैली, कार्यव्यवहार तथा अन्तरसम्वन्धलाई सुदृढ बनाउन नयाँ सार्वजनिक व्यवस्थापनका आयामहरु अपनाउने ।
- समावेशी तथा सहभागितात्मक अवधारणाको अभ्यास गर्न नगरपालिकाले आफ्ना साझेदारहरुसँग संयुक्त प्रयास गर्ने ।
- पालिका भित्रका चल, अचल लगायत प्राकृतिक सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण, सम्भार र परिचालन गर्ने ।
- संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय सरकार बीच समन्वय र अन्तर-सम्बन्ध बलियो बनाउने ।

सहायक उद्देश्यका सूचकहरु :

- क्षमता विकास योजनाको अन्त्य (आ.व. ०८०/८१) सम्ममा स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमुल्यांकन कार्यविधि, २०७७ बमोजिम स्वमापनमा यो नगरपालिकाले उच्चतम अंक प्राप्त गरेको हुनेछ ।
- आन्तरिक राजस्वको परिचालनमा आधार वर्ष (आ.व. ०७८/७९) को तुलनामा अत्यधिक रुपमा वृद्धि भएको हुनेछ ।
- नगरपालिकाद्वारा संचालित योजना/कार्यक्रमहरु मध्ये अधिकांश (कम्तीमा तीन चौथाई) योजना कार्यक्रमहरु लक्षित लागत एवं समयमा सम्पन्न भएका हुनेछन् ।

- क्षमता विकास योजनाको अन्त्यमा सेवा तथा सुविधामा पहुँच कम रहेका समुदाय एवं विपन्न वर्गको सहभागितामा आधार वर्षको न्यूनतम एक चौथाईले वृद्धि भएको हुनेछ ।
- योजनाको अन्त्यमा स्थानीय सेवा प्रवाह सम्वन्धि गुनासो गुणात्मक एवं परिमाणात्मक रुपमा कमी आएको हुनेछ ।

१.४. क्षमता विकास योजनाको औचित्य

गरिबी न्यूनिकरणमा योगदान पुऱ्याउन समावेशी, जवाफदेही र उत्तरदायी शासनको प्रवर्धन गर्नु पर्दछ । यसबाट नगरबासीलाई सेवा र सुविधा उपरको पहुँच पनि सुनिश्चित हुन्छ । यसका लागि स्थानीय तहमा सेवा तथा सुविधा प्रवाह तथा विकास कार्यमा प्रत्यक्ष रुपमा संलग्न स्थानीय तहहरुको क्षमता विकासमा जोड दिन आवश्यक छ । यसर्थ हाल कार्यान्वयनमा आइरहेका क्षमता विकास सम्बन्धी रणनीति र कार्यक्रमहरुको समिक्षा गरी परिष्कृत एवं परिमार्जित रणनीति, कार्यक्रम तथा प्रक्रिया र योजनाको तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु नै यो क्षमता विकास योजनाको आवश्यकता रहेको छ ।

विगतमा क्षमता विकासका प्रयासहरु भएपनि त्यसको कार्यान्वयनको लागि ठोस रणनीति भएको पाइदैन । सशक्त, स्पष्ट र कार्यमुखी क्षमता विकासको रणनीतिको अभावमा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु विगतमा केन्द्रबाट संचालित भएको हुँदा स्थानीय स्तरमा त्यसप्रति अपनत्व (Ownership) को अभाव देखियो । त्यसैगरी, स्थानीय तहहरुको संस्थागत क्षमता बढ्न गएको अवस्थामा स्वमुल्यांकन कार्यविधि, २०७७ ले कल्पना गरेको पुर्ण क्षमतालाई अग्रगामी र प्रभावकारी बनाउन सकिन्छ ।

१.५. अपेक्षित प्रतिफल

क्षमता विकास योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन भएपछि यस पालिकाबाट संचालन हुने सेवा प्रवाह तथा विकास व्यवस्थापनमा आधुनिक प्रशासनका नवीनतम आयाम, प्रविधि एवं प्रणालीको प्रयोग एवं अनुशरण भई नतिजामुखी प्रशासन संचालन भएको हुनेछ । यस क्षमता विकास योजनाबाट निम्न प्रतिफलको अपेक्षा गरिएको छ :

- संगठनात्मक संरचनामा देखिएको क्षमता अन्तराल पत्ता लगाई पालिकाले मानवीय संसाधन विकासको अवसर प्राप्त गर्नेछ ।
- कर्मचारीको रुची, चाहना तथा कार्यसम्पादनको स्तर एवं क्षेत्रलाई सम्वोधन गर्ने गरी क्षमता विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनको आधार तयार हुनेछ ।
- मानव संसाधन विकासको प्राथमिकता निर्धारण गरी सो क्षेत्रमा उपलव्ध श्रोत विनियोजन गर्नका लागि ३ वर्षे क्षमता विकास कार्ययोजना प्रमुख आधार हुनेछ ।
- माग र आपूर्तिको आधारमा क्षमता विकास कार्ययोजनालाई वर्गिकरण गरी श्रोत साधन जुटाउन उपयुक्त अवसर प्राप्त हुनेछ ।

- मुलुकमा संघीयता कार्यान्वयनका लागि स्थानीय स्तरबाट हुने योगदान गर्न पालिका सक्षम हुनेछ ।
- पालिकाको क्षमता विकासको साथै समुदाय र सरोकारवालहरुलाई उनीहरुको कार्य सम्पादन स्तरमा समेत वृद्धि हुने अवसर प्राप्त हुनेछ ।
- पालिकाबाट तयार हुने आर्थिक तथा वित्तिय एवं भौतिक प्रतिवेदनहरु समयबद्ध रुपमा तयार एवं सार्वजनीकिकरण हुनेछन् ।

१.६. प्रयुक्त विधि र प्रकृया

चाँगुनारायण नगरपालिका तथा सरोकारवालाहरुको सक्रिय सहभागितामा क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरिएको छ । यो योजना तर्जुमा गर्दा स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमुल्यांकन कार्यविधि, २०७७ आधार दस्ताबेज मानिएको छ । किनभने स्थानीय तहको क्षमता स्वमुल्यांकन गर्न कार्यविधि नै तय भएको र यसले भविष्यमा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट जाने चारै प्रकारका अनुदान प्राप्तीमा सकारात्मक भूमिका खेल्नेछ र पालिकाको आन्तरिक आय वृद्धिमा यसले कोशेढुंगाको काम गर्नेछ । प्रस्तावित यस क्षमता विकास योजना तर्जुमाको सिलसिलामा चेकलिस्ट तथा प्रश्नावली प्रयोग गरि नगरपालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुसँग प्रत्यक्ष भेटघाट, टेलिफोन, इमेल, लगायतका माध्यमबाट छलफल, परामर्श, अन्तर्क्रिया एवं अवलोकन जस्ता सहकार्यात्मक विधिहरु अपनाइएको थियो । यी विधिहरुबाट नगरपालिकाको वस्तुस्थिति विश्लेषण गरि पालिकाले सम्पादन गर्ने देहायका १० कार्य क्षेत्रहरुको विद्यमान क्षमता र अवस्थाको अध्ययन गरिएको थियो । यी क्षेत्रहरुमा पालिकाको क्षमता अन्तराल मिहिन ढंगबाट अध्ययन गरिएको थियो । क्षमता अन्तराल पहिल्याइएपछि क्षमता विकासका आवश्यकताहरु पहिचान गरियो । यसरी पहिचान गरिएका ती क्षमता विकासका आवश्यकतालाई समय तथा स्रोतबद्ध गरी कार्यान्वयन योग्य कार्यतालिका तयार गरी प्रतिवेदनमा पेश गरिएको छ । यसैको आधारमा क्षमता विकासको तीन वर्षे कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।

नगरपालिकाले सम्पादन गर्ने १० कार्य क्षेत्रहरु यसप्रकार छन् : (१) शासकीय प्रबन्ध, (२) सगठन तथा प्रशासन, (३) वार्षिक बजेट तथा योजना व्यवस्थापन, (४) वित्तिय एवं आर्थिक व्यवस्थापन, (५) सार्वजनिक सेवा प्रवाह, (६) न्यायिक कार्य सम्पादन, (७) भौतिक पूर्वाधार, (८) सामाजिक समावेशीकरण, (९) वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन, (१०) सहकार्य र समन्वय ।

उपरोक्त दश कार्यक्षेत्रहरुलाई व्यवस्थापकीय दृष्टिले देहायका चौविस उपक्षेत्रहरुमा वर्गिकरण गरी यिनीहरुको विषद रुपमा व्यापक विश्लेषण गरी प्रत्येक क्षमताको लेखाजोखा गरिएको छ र यसैको आधारमा क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

उपरोक्त २४ उपक्षेत्रहरु यसप्रकार छन् : (१) योजना व्यवस्थापन, (२) सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन, (३) स्थानीय उद्यमशिलताको विकास, (४) जनशक्ति अवस्था, (५) शिक्षा व्यवस्थापन, (६) न्यायिक कार्यसम्पादन, (७) सामुदायिक परिचालन, (८) सामाजिक सुरक्षा, (९) फोहरमैला व्यवस्थापन, (१०)

भवन निर्माण मापदण्ड, (११) पूर्वाधार निर्माण तथा व्यवस्थापन, (१२) उपभोक्ता समिति, (१३) बस्ती विकास, (१४) नागरिक बडापत्र तथा कार्यसंस्कृति, (१५) अधिकार प्रत्यायोजन, (१६) वातावरण व्यवस्थापन, (१७) जनस्वास्थ्य तथा अस्पताल व्यवस्थापन, (१८) सूचना प्रविधिको प्रयोग, (१९) सुशासन तथा सेवा प्रवाह, (२०) आन्तरिक आय व्यवस्थापन, (२१) शहरी विकास, (२२) बेरोजगारको व्यवस्थापन, (२३) विपद् व्यवस्थापन र (२४) विविध ।

चाँगुनारायण नगरपालिकाको क्षमता विकास योजनाको तर्जुमा देहायका प्रकृयाहरु पुरा गरिएको थियो ।

१.६.१. सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकन

नगरपालिकाको क्षमता विश्लेषण गर्ने सन्दर्भमा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, अर्थ मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएका बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन एवं कार्यसंचालन निर्देशका, २०७७, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, चाँगुनारायण नगरपालिकाको विभिन्न आर्थिक वर्षका विनियोजन तथा आर्थिक ऐनहरु, महालेखा परिक्षकको कार्यालयबाट दर्शाइएका बेरुजु एवं कैफियतहरु, बागमती प्रदेश सरकारका प्रचलित कानुन एवं मापदण्डहरु, प्रदेश नीति तथा योजना आयोगका दस्ताबेजहरु लगायत क्षमता विकाससँग सम्बन्धित स्वदेशी विदेशी पुस्तक एवं जर्नलहरुको अध्ययन एवं पुनरावलोकन गरियो । साथै, सूची विकास, प्रश्नावली एवं डिस्कसन नोट आदी तयार गरी इन्टरनेटको माध्यमबाट तथ्यांक एवं सूचना संकलन गरियो ।

नगरपालिकाको नगरसभाबाट पारित आ.व. २०७६।७७ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट, सातौ नगरसभाबाट पारित आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पुस्तिका अध्ययन गरियो । त्यसैगरी, पालिकाको आ.व. २०७७।७८ को बजेट तथा कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति समीक्षाको दस्ताबेजको पनि अध्ययन गरियो । अध्ययनको क्रममा विविध आर्थिक वर्षका आर्थिक ऐन तथा विनियोजन ऐनहरु अध्ययन गरियो । आर्थिक कार्यविधि ऐन तर्जुमाको क्रममा रहेकोले संघीय आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन तथा नियमावली २०७६ लागु रहेको देखियो ।

१.६.२. क्षमता विकासको रणनीति तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया बारे छलफल

नगरपालिकाको क्षमता विकास योजना तर्जुमाका सन्दर्भमा प्रत्यक्ष भेटघाट, टेलिफोन, इमेल, वेवसाइट, पत्राचार आदि तथ्यांक एवं सूचना संकलन गरिएको थियो । त्यसैगरी, थप सुचना तथा तथ्यांक संकलन गरी नतिजामा पुग्न स्थलगत भ्रमण समेत सम्पन्न गरिएको थियो । स्थलगत भेटमा नगर उपप्रमुख, नगरपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत शाखा प्रमुख, विषयगत शाखा प्रमुखहरुसँग अन्तरकृया एवं छलफल गरी पालिकाको विभिन्न पक्षहरु बारे जानकारी प्राप्त गरिएको थियो ।

१.६.३. नगरपालिकाको विद्यमान क्षमताको विश्लेषण

क्षमता विकास योजना तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा संविधान, ऐन, कानुन, नीति, नियम, दिग्दर्शन, परिपत्र, निर्देशिका, मापदण्ड लगायतका द्धितिय स्रोतबाट प्राप्त सामग्री अध्ययन गरियो । यसको अतिरिक्त पालिकाका विभिन्न पदाधिकारी कर्मचारीहरुसँग छलफल तथा अन्तरकृयाबाट पालिकाको विद्यमान क्षमताको अवस्थाबारे जानकारी प्राप्त गरियो ।

१.७. अध्ययनका सीमाहरु

- आर्थिक वर्षको अन्तिम महिना, कोभिडको माहामारी, अवरुद्ध यातायात सेवा लगायतका विषयहरु यो अध्ययनका सीमा हुन् ।
- कार्यशर्त अनुसार अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने अवधि तीन महिनाको रहेपनि आर्थिक वर्षको अन्त्यले गर्दा समयावधि घट्न गएको छ ।
- पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरु तथा केही पदाधिकारीहरु सँग छलफल र अन्तरकृयालाई मुख्य आधारमानि तयार पारिएकोले स्थानीय, वर्गीय एवम् समूहगत स्वार्थले प्रभाव पारेको हुनसक्छन् ।
- पालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट पेश गर्ने तथा पास गर्ने अवधि यसै असार महिनामा रहेकोले एकपटक भन्दा बढी प्रत्यक्ष रुपबाट भेटघाट तथा छलफल गर्न सकिएन ।
- यस योजना तयार भई कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने वित्तिय स्रोत साधनहरुको उपलब्धता बारे उच्च जोखिम रहेको छ ।
- यस क्षमता विकास योजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत साधन बहुपात्रबाट प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

परिच्छेद २ :
क्षमता विकासको आवश्यकता पहिचान र विश्लेषण

२.१. क्षमता आवश्यकता पहिचान

कुनै पनि संस्थाको क्षमता विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि आवश्यक वित्तीय तथा भौतिक श्रोत साधनको कमी स्वयंमा एक चुनौती रहेको हुन्छ । योजना विनाको कार्यान्वयन फितलो हुन्छ भने योजना बनाई सो कार्यान्वयन हुन नसक्नु पनि ठीक हुँदैन । यस पालिकाको आगामी तीन वर्षको क्षमता विकास कार्ययोजना तर्जुमा गर्दा क्षमता विकासको आवश्यकता पहिचानको पक्षलाई ध्यान दिइएको छ ।

नगरपालिकाको विद्यमान शासकीय प्रबन्ध, व्यवस्थापकीय क्षमता, संगठनात्मक स्वरुप, वित्तिय अवस्था, सुशासनको व्यवस्था तथा विभिन्न सरोकारवालाहरुसँगको समन्वय र सहकार्यको अवस्थाको पहिचान गर्नु क्षमताको आवश्यकता पहिचान गर्नु हो ।

पालिकाको यो क्षमता विकास कार्ययोजना सफल र उदाहरणीय बन्न सकोस् भन्ने अभिप्रायले पालिकाका निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी तथा अन्य सरोकारवालाहरुसंग छलफल गरी जुटन सक्ने श्रोतको अनुमान तथ्यपरख रुपमा प्रस्तुत गरिएकोले यसको अपनत्व वृद्धि हुन गई सफलताको विश्वास लिन सकिने अपेक्षा राखिएको छ ।

२.२. क्षमता विकास लेखाजोखा

नगरपालिकाको क्षमता आवश्यकता पहिचान गर्नु अगाडि हाल विद्यमान क्षमता स्थितिको लेखाजोखा गर्नु आवश्यक देखिन्छ । यस कार्यको लागि विषय विज्ञहरुले चाँगुनारायण नगरपालिकाको स्थलगत अध्ययन भ्रमण गरी पालिकाका उपमेयर, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखाका कर्मचारीहरुसँग प्रत्यक्ष भेटघाट र अन्तरक्रिया गरी विवरण प्राप्त गरिएको थियो । यसैको आधार समेतमा गरिएको नगरपालिकाको क्षमता लेखाजोखा देहाय बमोजिम गरिएको छ ।

- बजेट तर्जुमामा सबै शाखाहरु तथा सरोकारवालाहरुसँगको राय, सुझाव लिई वृहत सहभागितात्मक रुपमा तर्जुमा गर्नु पर्ने ।
- आन्तरिक आयको वृद्धि तथा राजश्वका थप स्रोतको पहिचान एवं थप राजस्व प्राप्त गर्न पालिकाको व्यवस्थापकीय क्षमतामा सुधार ल्याउनु पर्ने देखिन्छ ।
- पालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गा, पोखरी एवं अन्य सार्वजनिक संरचनाको अभिलेख अद्यावधिक गर्न जरुरी देखिन्छ । सो को लागि कर्मचारीको क्षमतामा तथा जागरुकतामा अभिवृद्धि हुन आवश्यक छ ।

- पालिकाको आवधिक योजनाको तर्जुमा गर्नु महत्वपूर्ण पक्ष भएको हुँदा योजना तर्जुमा गर्नको लागि निर्वाचित पदाधिकारीहरु तथा अन्य जनशक्तिको लागि आवश्यक पर्ने अनुशिक्षण, प्रशिक्षणको कार्यक्रम अत्यन्त जरुरी देखिन्छ ।
- पालिका क्षेत्रमा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा अन्य निकायहरुबाट संचालन एवं कार्यान्वयनको क्रममा रहेका विकास आयोजनाहरुको लागि आवश्यक समन्वय एवं अनुगमनको आवश्यकता पर्ने हुँदा सो को लागि पनि नगरपालिकाको कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि हुन आवश्यक देखिन्छ ।
- पालिकाले पुर्‍याउनु पर्ने सेवा प्रवाह तथा विभिन्न शाखाहरुले गर्नुपर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन छुट्टा छुट्टै सफ्टवेयरको व्यवस्था गरी पालिकाको सम्पूर्ण कार्यलाई डिजिटाइजेशन गर्न आवश्यक देखिन्छ ।
- पालिकाका कार्यरत कर्मचारीको सीप, क्षमता र कार्यशैलीलाई सुधार गर्न विभिन्न प्रकारका व्यवस्थापकीय तथा नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम तथा अभिमुखीकरणको आवश्यकता रहेको छ ।

२.३. क्षमता विकास अन्तराल पहिचान

नगरपालिकाको क्षमता आवश्यकता पहिचान गर्नु अगाडि हाल विद्यमान क्षमता स्थितिको लेखाजोखा गर्नु आवश्यक देखिन्छ । यस कार्यको लागि विषय विज्ञहरुले चागुँनारायण नगरपालिकाको स्थलगत अध्ययन भ्रमण गरी पालिकाको मेयर, उपमेयर, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखाका कर्मचारीहरु, वडाध्यक्ष, वडा सचिवहरुसँग प्रत्यक्ष भेटघाट र अन्तरक्रिया गरी विवरण प्राप्त गरिएको थियो । यसैको आधार समेतमा गरिएको नगरपालिकाको क्षमता लेखाजोखा तथा अन्तराल पहिचान देहाय बमोजिम गरिएको छ ।

चागुँनारायण नगरपालिकाको क्षमता लेखाजोखा र अन्तराल पहिचान

१. मानव संशाधन अवस्था विश्लेषण

पदीय जिम्मेवारी वा पद	सम्पादन गर्नु पर्ने प्रमुख कार्य	कार्य सम्पादनको विद्यमान अवस्था (ज्ञान, सीप, दक्षता)	कार्य सम्पादनमा देखिएको अन्तराल (Gap)	कार्य सम्पादन सुधारका लागि आवश्यक क्षमता विकास कार्यक्रम (ज्ञान, सीप, दक्षता)	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
मेयर	सभाको कार्यसूची, बैठक आह्वान र निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने	• प्रत्येक महिनाको नगर कार्यपालिकाको बैठक बस्ने गरेको • वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम समयमै पेश गरेको जस्तै–आ.व. ०७७७८ को बजेट असार १० गते पेश गरी पारित भएको	• आन्तरिक आयको हिंस्सा बढ्न नसकेको • योजना प्रगति समिक्षाको लागि स्थानीय विकास समस्या समाधान समिति गठन नभएको ।	• बजेट तर्जुमा र प्रगति समीक्षा सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	मानव संशाधन
	कानुन निर्माण सम्बन्धी	• नगरपालिकाको सफल सुसञ्चालनको लागि करिब ४० वटा ऐनलगायत निर्देशिका, नियमावली, कार्यविधिसमेत गरी ७३ वटा नमूना कानून जारी गर्नु पर्नेमा हालसम्म ऐनहरु १८ वटा, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधिहरु	• सेवा प्रवाह तथा स्थानीय विकास सम्बन्धमा बाँकी कानुन निर्माण नभएको • कानुन तर्जुमा गर्न विज्ञ जनशक्ति नभएको	• कानुन निर्माण सम्बन्धी प्रशिक्षण • कानुन तर्जुमा विज्ञ वा जनशक्तिको व्यवस्थापन,	मानव संशाधन संस्थागत

		२८ वटा र आचार संहिता, दिग्दर्शन तथा नीतिहरु ६ वटा जारी भएका छन्			
	प्रशासकीय तथा आर्थिक व्यवस्था सम्बन्धी	• सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धमा नगर प्रमुखबाट प्रचलित कानुन बमोजिम कार्य भइरहेको		सुशासन, नेतृत्व विकासलगायत व्यबस्थापनका नविनतम् आयाम सम्बन्धी प्रशिक्षण	मानव संशाधन
उपमेयर	विभिन्न समितिको संयोजक भई काम गर्ने अनुगमन समितिको संयोजक भई काम गर्ने	• न्यायीक समितिको संयोजक भई काम गरेको । न्यायीक समितिको प्रतिवेदन समय भित्रै पेश भएको • गैरसरकारी संस्था र उपभोक्ता हित संरक्षण समितिको संयोजक भई काम गरेको • राजस्व परामर्श समितिको संयोजक भइ काम गरेको • बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजक भइ काम गरेको		• समन्वय कार्य तथा स्रोत साधनको पहिचान सम्बन्धी कार्यक्रमको तालिम • विकास आयोजनाको अनुगमन तथा मुल्यांकनका विषयक सीपमलूक कार्यकम	मानव संशाधन मानव संशाधन
वडा अध्यक्ष	• वडा समितिको समन्वयकर्ता भई काम गर्ने • स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन, अनुगमन र समीक्षा गर्ने • सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने	• वडा सचिवको अभावमा अरु कर्मचारीलाई वडा सचिवको जिम्मेवारी दिइएको • नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भए बमोजिमको सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने कार्य निरन्तर भइरहेको	• दक्ष कर्मचारीको अभावमा गुणस्तरीय कार्यमा बाधा पुगेको • योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र समीक्षाको कार्य दक्षतामा कमी भएको	• योजना कार्यान्वयनमा गुणस्तरीयता अभिवृद्धि सम्बन्धी आधारभूत तालिम	मानव संशाधन
कार्यपालिका सदस्य	• विषयगत क्षेत्रको संयोजक रहने			संयोजनको अबधारणा र संयोजकको भूमिका	मानव संशाधन

	सम्बन्धी • कार्यपालिकाले तोकेको कार्य सम्बन्धी			सम्बन्धमा सीपमुलक तालीम	
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	• निर्णय कार्यान्वयन सम्बन्धी • योजना, सार्वजनिक खरिद, आर्थिक प्रशासन तथा लेखा परीक्षण सम्बन्धी • अनुगमन, मुल्यांकन सम्बन्धी	• सबै प्रकारका बैठकहरु समयमै बोलाइ संचालन गर्ने गरेको • नगर सभा सम्पन्न गरेको, बजेट समयमा पेश तथा पारित गराएको, खर्च गर्ने अख्तियारी प्राप्त गरी बजेट कार्यान्वयन गरेको, आर्थिक कारोवारको अभिलेख राख्न लगाएको, • कार्यपालिकाको प्रतिनिधित्व गरी अन्तर सरकारी निकायको बैठकमा भाग लिने गरेको	• आर्थिक विवरणको तयारीमा NPSAS को प्रयोग नगरेको • आलेप तथा मलेपका बेरुजुहरु लक्ष्य निर्धारण गरी फछ्र्यौट नगराएको जस्तै– आ.ब. २०७५-७६ सम्मको बेरुजु रु. ३ करोड १८ लाख १० हजार मध्ये फछ्र्यौट नभएको • खरिदको गुरुयोजना तथा योजना नबनाएको	• NPSAS सम्बन्धी सीप विकास तालिम • बेरुजु फछ्र्यौट सम्बन्धी उत्प्रेरणात्मक प्रशिक्षण • सार्वजनिक खरिदसम्बन्धी आधारभूत्त तालीम	मानव संशाधन मानव संशाधन मानव संशाधन
२.विषयगत शाखाहरु					
क) प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा	१. आवद्यिक योजना तयार गर्ने २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने ३. आयोजनाहरुको कार्यान्वयन तथा अनुगमन, मुल्यांकन गर्ने ४. परियोजना बैंक तयार गर्ने ५. सामाजिक परिक्षण र	• सार्वजनिक सुनुवाइ भएको • सुचना प्रबिधि प्रणालीको Cyber Security Audit को कार्य संम्पन्न भएको • सामाजिक परिक्षण हुने गरेको • पालिकाको कूल स्वीकृत दरबन्दी मध्ये केही पदहरु रिक्त रहेको • कर्मचारीको लागि संघीयता निजामती आचार संहिता लागु भएको	• आवद्यिक योजना तयार नभएको • पदाधिकारीको आचार संहिता नबनेको • योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन तयार नभएको • मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार नभएको • नागरिक वडापत्र वार्षिक रुपमा अद्यावधिक हुने नगरेको • अन्तर शाखा समन्वयमा कमी	• आवधिक योजना र मध्यमकालिन खर्च संरचना सम्बन्धी प्रशिक्षण • अनुगमन मुल्यांकनको सीपमुलक तालीम • सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण र सार्वजनिक परिक्षणको ढाँचा निर्धारण	मानव संशाधन मानव संशाधन प्रणालीगत

	सार्वजनिक सुनुवाईको व्यवस्था गर्ने ६. O & M Survey गर्ने ७. कर्मचारीको कार्यविवरण तयार गर्ने ८. पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको आचार संहिता		• O & M Survey नभएको • पदाधिकारीको आचार संहिता नबनेको • ७२ योजनामा सम्झौता नभएको	• पदाधिकारीको आचार संहिताको तर्जुमा	प्रणालीगत
ख) पुर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा	१. सहरी विकास तथा बस्ती विकास विकास सम्बन्धी नीति तयार, कार्यान्वयन एवं अनुगमन गर्ने २. भवन सम्बन्धी मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन ३. वातावरण, सरसफाई तथा विपद् व्यवस्थापन ४. पुनः निर्माण सम्बन्धी	• यातायात गुरुयोजना तयार भएको • एकीकृत बस्ती विकास योजना तयार भएको • खानेपानी उपभोक्ता समिति १८ वटा गठन भएको • टोल विकास समिति र अन्य सामाजिक संस्था गरी २९ वटा दर्ता भएका	• नक्सा पास कार्यविधि नभएको • सार्वजनिक नीजि साझेदारी नीति तयार नभएको • भवन निर्माण मापदण्ड अन्तर्गत EBPS लागु नभएको • बस्ती विकास कार्यविधि नभएको • यातायात तथा सवारी व्यवस्थापन कार्यविधि नभएको	• सार्वजनिक नीजि साझेदारी नीतिको तयारी • भवन निर्माण मापदण्ड अन्तर्गत EBPS को कार्यान्वयन	संस्थागत संस्थागत

ग) स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास शाखा	१. नगर स्तरीय अस्पतालको स्थापना र संचालन २. नगर स्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाइ एवं पोषण, प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी ३. खाद्य पदार्थको गुणस्तर सम्बन्धी ४. स्वच्छ खानेपानी सम्बन्धी ५. स्वास्थ्यजन्य फोहरमैला व्यवस्थापन ६. औषधी पसल संचालन अनुमति, नियमन ७. सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण सम्बन्धी ८. बेरोजगारीको तथ्यांक संकलन गर्ने	• सामाजिक सुरक्षा प्रणालीमा आवद्ध लाभग्राहीहरुको तीन पुस्ते विवरण अद्यावधिक गरेको • २ वटा स्वास्थ्य संस्थामा ल्याब स्थापना भएको • ८ वटा स्वास्थ्य चौकी रहेको • स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाइ ऐन कार्यान्वयनमा रहेको • मदिरा उत्पादन, विक्रि वितरण तथा नियन्त्रण सम्बन्धी ऐनको कार्यान्वयन • सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण र नियमन गर्ने ऐन कार्यान्वयनमा रहेको • १५ शैयाको नगर अस्पताल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको • नागरिकहरुको नगर स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमा ५०% सहुलियत दिएको	• स्वास्थ्य सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि नभएको • एम्बुलेन्स संचालन सम्बन्धी कार्यविधि नभएको • स्वास्थ्य संस्था दर्ता, नवीकरण, स्तरोन्नति तथा थप सेवासम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि नभएको • स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि नभएको • अनाथ बालबालिकाका लागि सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि नभएको • फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन नभएको • गैरसरकारी संस्थासँग साझेदारी तथा सहकार्य नभएको	• सरसफाई र गुणस्तरीय कार्य सम्बन्धी चेतानमूलक अभिमुखीकरण कार्यक्रम • स्वास्थ्य संस्था दर्ता, नवीकरण, स्तरोन्नतिको कार्यविधि • सेवा थप सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधिको तयारी • फोहोर मैला व्यबस्थापन ऐनको तर्जुमा • गैरसरकारी संस्थासँग साझेदारी तथा सहकार्य सम्बन्धी कार्यविधि	मानव संशाधन प्रणालीगत संस्थागत संस्थागत प्रणालीगत
घ) शिक्षा, युवा तथा खेलकूद शाखा	१. बालविकास, आधारभूत शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, विशेष शिक्षा सम्बन्धी २. गुठी एवं सहकारी विद्यालय ३. प्राविधिक शिक्षा तथा	• शिक्षक दरबन्दी मर्ज तथा मिलान गरेको • शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण भएको • विभिन्न समिति उपसमितिको वैठक बस्ने गरेको • युवा प्रतिभा पहिचान र प्रोतसाहन गर्ने	• सामुदायिक विद्यालय तथा बालविकास केन्द्रहरुलाई प्रदान गरिने अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि नभएको • नगर खेलकूद विकास समिति संचालन सम्बन्धी कार्यविधि	–अनुदान परिचालन सम्बन्धी कार्यविधिको तयारी – अतिरिक्त शैक्षिक कियाकलापको संचालन सम्बन्धी अभिमुखीकरण	प्रणालीगत मानव संशाधन

	व्यवसायिक तालिम सम्बन्धी ४. विद्यालयहरुको जग्गा तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन एवं अभिलेख ५. विद्यालय शिक्षकहरुको दरबन्दी एवं पदपूर्ति व्यवस्था ६. शैक्षिक गुणस्तरको अभिवृद्धि तथा पाठ्य सामग्रीको वितरण	गरेको ● जिन्सी तथा सम्पत्ति व्यबस्थापनको ढाँचागत फर्ममा अभिलेख राख्ने ● सामुदायिक बिद्यालयको संचालन, ब्यबस्थापन र नियमन हुने सामान्य रुपमा हुने गरेको ● सामुदायिक बिद्यालयको संख्या माध्यामिक २० र आधारभुत तर्फ १४ रहेको ● पाठ्यसामग्रीको वितरण गर्ने गरेको	नभएको ● शिक्षा विकास कोष सम्बन्धी व्यवस्था नभएको ● पुस्तकालय तथा वाचनालयको स्थापना नभएको ● पालिकामा बिद्यमान जनशक्तिबाट बिद्यालयहरुको अनुगमन गर्न कठिन भएको ● शिक्षक तथा कर्मचारीको पेशागत क्षमता विकास तर्फ खास काम हुन नसकेको	कार्यक्रम –शैक्षिक प्रशासन तथा प्रविधिक बिषयक शिक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम –प्रधानाध्यापकहरुका लागि नेतृत्व विकास, सार्वजनिक खरिद एवम् लेखापालन सम्बन्धी प्रशिक्षण	मानव संशाधन संस्थागत
ङ) आर्थिक प्रशासन शाखा	१. आय व्ययको सार्वजनिकीकरण गर्ने २. एकीकृत सम्पत्तिको व्यवस्थापन ३. अन्तिम लेखा परीक्षणको प्रतिवेदन ४. एकिकृत आर्थिक बिवरणको तयारी	● मासिक रुपमा आय व्ययको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ● एकीकृत सम्पत्ति विवरणको लागि सफ्टवेयर तयार भएको ● मासिक प्रतिवेदन तथा सूचनाहरु वेभसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्ने गरेको ● बजेटको तर्जुमा , खर्चको लेखा र प्रतिवेदन कार्यमा SuTRA लाई कार्यान्वयनमा ल्याइएको	● बेरुजु फछ्र्यौट एवं फरफारक सन्तोषजनक नभएको ● आर्थिक बिबरणको तयारीमा NPSAS को प्रयोग नगरेको	● बेरुजु फछ्र्यौट कार्य योजना तथा तालिकाबद्ध कार्यको तर्जुमा	प्रणालीगत
च) कृषि/ पुश विकाश शाखा	१. कृषि सेवा सम्बन्धी २. पशु सेवा सम्बन्धी ३. बीउ बिजन, मलखाद, रसायन तथा	● १८३ वटा कृषि समुह गठन भएको ● कृषकहरुलाई ५०% अनुदानम कृषि औजार बितरण गरेको ● ७ वटा पकेट क्षेत्रका कृषि फार्महरुलाई	● कृषि कार्यक्रम संचालन तथा अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि नभएको ● पशु स्वास्थ्य संचालन	● प्रांगारिक खेती तथा मल बनाउने सम्बन्धी सीपमुलक तालिम	मानव संशाधन

	औषधीको आपूर्ति र नियमन ४. कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि ५. कृषि सम्बन्धी प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण	रकम वितरण गरेको • व्यवसायिक तरकारी खेतीका लागि कृषकहरुलाई ५०% अनुदानमा प्लाष्टिक वितरण गरेको • सशर्त अनुदानको कार्यक्रमा ९७% प्रगति भएको । • तरकारी खरिद बिक्री केन्द्र स्थापना भएको । • ८३२७ जना पशुपालक कृषकहरु लाभान्वित भएका ।	कार्यविधि नभएको • बीउ बिजन, मलखाद, रसायन तथा औषधी र नियमन सम्बन्धी कार्यविधि नभएको	• बीउ बिजन, मलखाद तथा औषधीसम्बन्धी नियमन कार्यविधिको तर्जुमा	प्रणालीगत
छ) आन्तरिक लेखा परीक्षण ईकाई	१. न.पा. को आर्थिक कारोवारको आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने २. अन्तिम लेखा परीक्षणको लागि न.पा. को लेखा श्रेस्तालाई दुरुस्त तथा तयारी हालतमा राख्न लगाउने		• आन्तरिक लेखा परीक्षण दिग्दर्शन नभएको	• आन्तरिक लेखा परीक्षण दिग्दर्शनको तयारी	प्रणालीगत
	अन्य कार्य				
स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन	• सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको संचालन • सार्वजनिक सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेखमा नवीनतम सूचना	• स्थानीय अभिलेखको लागि नीति र मापदण्डको तर्जुमा गरी सूचना केन्द्र नभएको • सार्वजनिक सम्पत्तिको ढाँचागत अभिलेख नभएको	• स्थानीय अभिलेखको लागि नीति र मापदण्ड नभएको • नवीनतम प्रविधिको आधारमा सम्पन्न योजना तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको ढाँचागत रुपमा अभिलेख	स्थानीय अभिलेखको लागि नीति र मापदण्डको तर्जुमा	प्रणालीगत

	प्रविधिको उपयोग गर्ने				
स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन	• स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन र नियमन • O & M सर्भे गरी संगठन संरचना दरबन्दी निर्धारण	• स्थानीय सेवा व्यबस्थापन कानून भएको	• O & M सर्भे नभएको • स्थानीय सेवा व्यबस्थापन सम्बन्धी नीति, सेवा शर्त तथा कार्यविधिको नभएको	–O & M सर्भे सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रम –स्थानीय सेवा व्यबस्थापन सम्बन्धी नीति, सेवा शर्तको तर्जुमा	संस्थागत संस्थागत
बेरोजगारको तथ्यांक संकलन	• बेरोजगार, श्रमिक, दक्ष जनशक्तिको तथ्यांक संकलन र रोजगार सूचना केन्द्रको संचालन • रोजगारीबाट फर्किएकाहरुको ज्ञान, सीप र उद्यमशिलताको उपयोग	• मेयर उद्ययमशीलता विकास कार्यक्रम बाट २६५ युवाहरुलाइ विना व्याज कर्जा उपलब्ध गराएको	• बेरोजगार, श्रमिक, दक्ष जनशक्तिको तथ्यांक संकलनका साथै रोजगार सूचना केन्द्रको संचालन नभएको • वैदेशिक रोजगारका लागि सूचना, वित्तीय साक्षरता, सीपमुलक तालिमको संचालन	• रोजगारीबाट फर्किएकाको ज्ञान, सीप र उद्यमशिलता को उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि	संस्थागत
जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति र अशक्तहरुको व्यवस्थापन	• जेष्ठ नागरिक लगायतका लागि सेवा र आश्रय केन्द्रको संचालन र व्यवस्थापन गर्ने • अनाथ, असहाय लगायतका लागि पुनस्थापना केन्द्र		• सडकबालबालिका लगायतका लागि पुनस्थापना केन्द्र संचालन नभएको • जेष्ठ नागरिकलगायतको लागि आश्रय केन्द्र स्थापना गरी व्यवस्थापन नभएको • जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यविधि नभएको	• जेष्ठ नागरिक लगायतको लागि आश्रय केन्द्रको स्थापना • जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण सम्बन्धी कार्यविधि	संस्थागत प्रणालीगत

	संचालन र व्यवस्थापन गर्ने				
नगर प्रहरी	• नगर प्रहरी सम्बन्धी नीति तथा कानुन, • सरकारी जग्गा, भवन, सम्पदा आदिको संरक्षण र सुरक्षा • विपद् व्यवस्थापन गर्ने		• सवारी साधन संचालन कार्यविधिको व्यवस्था नभएको • यन्त्र उपकरण र संचार सेटको व्यवस्था नभएको	• सवारी साधनको व्यवस्थापन कार्यविधिको तर्जुमा • नगर प्रहरी कक्षको व्यवस्था	प्रणालीगत संस्थागत
सहकारी संस्था	• सहकारी संस्थाको नीति, कानुन, मापदण्ड एवं नियमन • स्थानीय सहकारी संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गराउने	• मेयर उद्यमशीलता बिकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आएको • सहकारी संस्था सम्बन्धी काम गर्न कर्मचारीको व्यवस्था भएको • सहकारी संस्थाहरुको विवरणलाई डिजिटल बनाउने CopoMIS प्रणालीमा आबद्ध गराउने तालिम सम्पन्न भएको	• सहकारी संस्थाको अभिलेखन, प्रतिवेदन तथा अनुगमनको स्पष्ट व्यवस्था नभएको	• सहकारी संचालन कार्यविधिको तयारी • सहकारी संस्थाको अनुगमन तथा नियमनका लागि सीपमूलक प्रशिक्षण	प्रणालीगत मानव संशाधन

२. संस्थागत विश्लेषण

२.१. संस्थागत क्षमता स्वमूल्यांकनको आधारमा

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
१. शासकीय प्रबन्ध	९	७.५			
१.१.१. सभाको संचालन प्रकृया	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१.१.२. कार्यपालिकाको निर्णय प्रकृया	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१.१.३. सभा/कार्यपालिकाकाले बनाएका स्थानीय कानून (ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड) तथा निर्णयहरुको सार्वजनिकीकरण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१.२.१. सभा र कार्यपालिकाका समिति/उपसमिति संचालन सम्बन्धी कार्यविधि	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१.२.२. कार्यपालिकाको बैठक संचालन (बैठक बोलाउने, मिति स्थान तोक्ने, कार्य सूची उपलब्ध गराउने, गणपुरक संख्या, निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर, निर्णयमा असहमति आदी)	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१.२.३. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१.२.४ स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुको सम्पत्ति विवरण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१.३.१ मूल्याङ्कन अवधिमा बसेको कार्यपालिकाको बैठक संख्या	१	०.५	महिनामा कम्तीमा १ पटक बैठक बसी पुर्व निर्णयहरुको कार्यान्वयन अवस्था बारेमा समीक्षा		

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
			गर्ने नगरिएको		
१.३.२ लेखा प्रणालीमा SUTRA को प्रयोग	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
२. संगठन तथा प्रशासन	८	४			
२.१.१ गाउँ/नगरपालिकाको क्षमता विकास	१	०	क्षमता विकास योजना नभएको		
२.१.२ प्रतिवेदन तथा विवरण प्रेषण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
२.२.१ विषयगत विभाग/महाशाखा शाखा/ उपशाखा/एकाइहरु एवं जनशक्तिको काम, कर्त्यव्य, अधिकार र जिम्मेवारीको कार्यविवण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
२.२.२. स्थायी पदपूर्ति नगर्ने भनिएका पदहरुमा करारबाट मात्र पदपूर्ति	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
२.२.३. कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादन सम्झौता	१	०	नगरपालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबीच कार्य सम्पादन सम्झौता नभएको	कार्यसम्पादन सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	प्रणालीगत
२.३.१. जनशक्ति क्षमता विकासमा लगानी	१	०	जनशक्ति क्षमता विकासमा कुल चालु खर्चको १.५ प्रतिशतभन्दा कम खर्च भएको	जनशक्ति विकासमा लगानी सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	संस्थागत
२.३.२ प्रमुख प्र्शासकीय अधिकृतको उपस्थिति दिन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
२.३.३. क्षमता विकास कार्यक्रममा पदाधिकारी र कर्मचारीहरुको सहभागिता	१	०	कुल पदाधिकारी र कर्मचारीको क्षमता विकासमा ६० प्रतिशतभन्दा बढीको क्षमता विकास भएको		

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
			हुने		
३. वार्षिक बजेट तथा योजना व्यवस्थापन	**११**	**५**			
३.१.१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र आवधिक योजना तर्जुमा	१	०	एकीकृत भूउपयोग योजना, यातायात गुरुयोजना, वातावरण व्यवस्थापन योजना समेत समावेश भएको GIS मा आधारित क्षेत्रगत योजना (Spatial Plan) मा आधारित आवधिक विकास योजना नबनेको साथै मध्यमकालिन खर्च संरचना सहितको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा नभएको	आवधिक योजना, बजेट तर्जुमा र मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी प्रशिक्षण	मानव संशाधन
३.१.२. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा र पारित गर्ने कार्यमा सम्बद्ध समिति र समन्वय	१	०.५	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले आफ्नो कार्य जिम्मेवारी सम्पादन गरे पनि यी समितिहरुको सिफारिस बमोजिम तर्जुमा नभएको		
३.२.१. दिगो विकासका लक्ष्यहरुको स्थानीयकरण	१	०	दिगो विकासका लक्ष्यहरु स्थानीयकरण गर्न नीति तथा कार्ययोजना नभएको तथा वार्षिक योजनामा समावेश नभएको	दिगो विकासका लक्ष्यहरु स्थानीयकरण सम्बन्धी नीति, कार्ययोजना र प्रतिवेदन सम्बन्धी प्रशिक्षण	मानव संशाधन
३.२.२. विषयक्षेत्रगत रुपमा बजेट सिलिङ्ग निर्धारण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
३.२.३. बजेट प्रस्तुती तथा स्वीकृति	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
३.२.४. गैरसरकारी संघ संस्थाहरुले गाउँ/नगरसभाबाट पारित गरी योजना कार्यान्वयन	१	०	सबै गैससका कार्यक्रमहरु नगरपालिकाको वार्षिक योजना कार्यक्रममा समावेश भई कार्यान्वयनमा नआएको	गैसस कार्यक्रमलाई पालिकाको वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्न अभिमुखीकरण कार्यक्रम	संस्थागत
३.३.१. कूल वार्षिक बजेटमा आन्तरिक आयको हिस्सा	१	०.५	कुल वार्षिक बजेटमा आन्तरिक आयको हिस्सा २० प्रतिशत नपुगेको		
३.३.२. पाँच लाखभन्दा कम लागतका योजनाले कूल पूँजीगत बजेटको ओगटेको हिस्सा	१	०.५	कूल पूँजीगत बजेटको हिस्सामा ५ लाखभन्दा कम लागतका आयोजनाहरु ३० प्रतिशतभन्दा बढी नै भएको		
३.३.३. वार्षिक आन्तरिक आय वृद्धि गत वर्षको तुलनामा	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
३.३.४. गैसस मार्फत योजना कार्यान्वयन गरेको अवस्थामा गै.स.स. को नगद लागत साझेदारी	१	०	गैससको नगद लागत साझेदारी ३० प्रतिशत नपुगेको	सार्वजनिक नीजि तथा गैसस साझेदारी नीतिको तयारी	संस्थागत
३.३.५. समपुरक अनुदानबाट संचालन हुने आयोजनाहरुमा लागत साझेदारीका लागि विनियोजित बजेट	१	०.५	कार्यविधि तयार भएपनि कार्यविधि अनुसार लागत साझेदारी नभएको		
४. वित्तिय एवं आर्थिक व्यवस्थापन	**११**	**११**			
४.१.१ आन्तरिक स्रोत	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.१.२. वित्तिय अनुशासन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.२.१ आय व्ययको वर्गिकरण तथा लेखांकानका लागि नेपाल सरकारद्वारा	१	१	अन्तराल नदेखिएको		

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
निर्धारित पद्धति र ढाँचाको प्रयोग					
४.२.२. आय र व्ययको विवरण सार्वजनिकीकरण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.२.३. प्रचलित कानुन अनुसार खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयारी र कार्यान्वयन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.२.४. वार्षिक बजेट कार्यान्वयनको प्रगति समिक्षा	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.३.१. रकमान्तर	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.३.२. प्रशासनिक खर्च	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.३.३. पूँजीगत खर्च	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.३.४. राजस्व संकलन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
४.३.५. खर्च गर्ने अख्तियारी	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५. सेवा प्रवाह	**१६**	**९.५**			
५.१.१. सेवा प्रवाह	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.१.२. वडाले उपलब्ध गराउने सेवा	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.१.३. सेवा प्रतिको सन्तुष्टि	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.२.१. सेवा प्रवाहमा प्रविधिमा आधारित टोकन, अनलाइन रजिष्ट्रेसन वा कम्प्युटर विलिङ प्रविधिको प्रयोग	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.२.२. सेवा प्रवाहको मापदण्ड (SOP)	१	१	अन्तराल नदेखिएको		

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
५.२.३. बैंकिङ प्रणालीबाट भुक्तानी	१	०	सबै भुक्तानीहरु बैंकिङ्ग प्रणालीद्वारा भइ E-payment अनुसार नभएको	E-payment सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	प्रणालीगत
५.२.४. वडामा सेवा प्रवाहको वैकल्पिक व्यवस्था	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.३.१. गुनासो फछ्र्योट	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.३.२. सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक खाता मार्फत भुक्तानी	१	०	सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने कुल लाभग्राही मध्ये दुइतिहाइ भन्दा बढीलाई बैंक खाता मार्फत भुक्तानी गर्ने व्यवस्था नभएको	लाभग्राहीको खाता खोली बैंक मार्फत भुक्तानीको प्रबन्ध	संस्थागत
५.३.३. जन्मेको मितिले ३५ दिनभित्र भएको कूल जन्म दर्ता संख्या	१	०	कुल जन्म मध्ये ९० प्रतिशत भन्दा बढीको ३५ दिन भित्र दर्ता हुने नगरेको	एकीकृत सेवा प्रवाह सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	प्रणालीगत
५.३.४. सार्वजनिक सुनुवाई	१	०	चौमासिकमा कम्तीमा १ पटक पनि सार्वजनिक सुनुवाई नभएको	चौमासिकगत रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई अनिवार्य सम्बन्धी कार्यविधि	प्रणालीगत
५.३.५. सेवा प्रवाहमा घुम्ती सेवाको प्रयोग	१	०	पालिकाको सबै वडामा घुम्ती सेवाहरु संचालन गर्ने नगरेको	घुम्ती सेवा संचालन सम्बन्धी प्रशिक्षण	मानव संशाधन
५.३.६. शिक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.३.७. स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको पहुँच	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
५.३.८. कृषि र पशु सेवा	१	०	स्थापना भएका सबै कृषि तथा पशु सेवा केन्द्रहरुमा जनशक्ति तथा सेवाग्राहीबाट भएका माग अनुसारको सेवा र प्रविधि उपलब्ध नभएको	• जनशक्ति व्यवस्था गर्ने • उपकरण र प्रविधिको व्यवस्थापन	संस्थागत संस्थागत

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
५.३.९. स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन र बजारीकरण	१	०.५	स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन र बजारीकरणका लागि नीतिगत एवं कार्यक्रमगत व्यवस्था नभएका	स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धनका लागि नीति तथा मापदण्ड र उत्पादनको बजारीकरणसम्बन्धी व्यवस्था	प्रणालीगत
६. न्यायिक कार्य सम्पादन	**७**	**५**			
६.१.१. न्याय सम्पादन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
६.२.१. मेलमिलापकर्ताको व्यवस्थापन	१	०	सुचीकृत भएका मेलमिलापकर्ताहरुबाट मात्र मिलापत्र गराउनु पर्ने व्यवस्था नभएको	मेलमिलाप कर्ताहरुबाट मिलापत्र गराउने सम्बन्धी प्रशिक्षण	मानव संशाधन
६.२.२. न्याय समितिको प्रकृया	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
६.२.३. न्यायिक समितिको प्रतिवेदन प्रणाली	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
६.३.१. उजूरी फछ्र्यौट	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
६.३.२. न्यायिक समितिको निर्णय उपर पुनरावेदन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
६.३.३. मेलमिलाप केन्द्र गठन	१	०	नगर सभामा न्यायिक समितिको प्रतिवेदन छलफल हुने नगरेको	बिभिन्न समितिका प्रतिवेदनको छलफलसम्बन्धी व्यबस्थापन कार्यविधि	संस्थागत
७. भौतिक पूर्वाधार	**१३**	**८.७५**			
७.१.१. सडक यातायात गुरुयोजना अनुसार सडक पूर्वाधार निर्माण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
७.१.२. जोखिम संवेदनशिल भूउपयोग योजना	१	०.७५	जोखिम संवेदनशिलल भूउपयोग योजना तयार भई कार्यान्वयनमा आए पनि कम्तीमा १ वर्षमा	• संवेदनशिल भूउपयोग	संस्थागत

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
			एउटा जग्गा एकीकरण, जग्गा विकास वा बस्ती विकास वा सम्पदा संरक्षण योजना कार्यान्वयनमा नआएको	योजना तयार गर्ने • कम्तीमा वर्षको एउटा जग्गा एकीकरण वा विकास गर्ने	
७.१.३. भौतिक पूर्वाधार विकासमा सार्वजनिक-निजी साझेदारी नीति	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
७.२.१. बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री पूर्वाधार	१	०	बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री वडा तथा नपा घोषणा नभएको	बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री नीति तयारी	संस्थागत
७.२.२. निर्मित पूर्वाधारको उपयोग र दिगो व्यवस्थापन	१	०	पूर्वाधारहरुको मर्मत संभारको लागि कोष स्थापना नभएको र सो मा लाभग्राहीको योगदान पनि नदेखिएको	पूर्वाधारहरुको मर्मत संभारको लागि कोष स्थापना	संस्थागत
७.२.३. योजनाको वातावरणीय अध्ययन-संक्षिप्त, प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA)	१	०.५	सबै आयोजनाहरुमा संक्षिप्त एवं प्रारम्भिक IEE र EIA गर्ने नगरिएको		
७.२.४. राष्ट्रिय भवनसंहिता र मापदण्ड	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
७.३.१. सडकको विस्तार	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
७.३.२. सडकको स्तर उन्नति	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
७.३.३. खानेपानी सेवा विस्तार	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
७.३.४. वार्षिक योजनाको कार्यान्वयन स्थिति	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
७.३.५. फोहोरमैला व्यवस्थापन	१	०.५	नीतिगत व्यवस्था भएपनि फोहर बिसर्जन केन्द्र	• फोहरमैला व्यवस्थापनको	संस्थागत

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
			बनाई एकीकृत फोहरमैलाको व्यवस्थापन गर्ने गरेको नदेखिएको	नीति एवं कार्यविधिको तर्जुमा	
७.३.६. औद्योगिक पूर्वाधार	१	०	औद्योगिक ग्राम निर्माण नै नभएको	औद्योगिक ग्रामको स्थापनासम्बन्धी अध्ययन	संस्थागत
८. सामाजिक समावेशीकरण	**१०**	**३**			
८.१.१. सामाजिक विभेदको न्यूनीकरण	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
८.१.२. समानुपातिक सहभागिता	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
८.२.१. सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	१	०	यस अन्तर्गत बालबालिका पुर्नस्थापना केन्द्र, जेष्ठ नागरिक आश्रय केन्द्र, अशक्त स्याहार केन्द्र आदीको स्थापना र संचालनका लागि नीति कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने, सो अनुसार त्यस्ता केन्द्रहरु स्थापना भइ नियमित रुपमा संचालन नभएको र सेवाग्राहीलाई सो को सहज पहुँच नभएको	आश्रय तथा स्याहार केन्द्र संचालन नीतिको तर्जुमा	प्रणालीगत
८.२.२. घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि बहस, पैरवी तथा चेतनामूलक अभियान	१	०.५	टोल विकास संस्थालाई परिचालन गरी घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि बहस पैरवी तथा अभियान संचालन सम्बन्धी कार्यक्रम नगरेको	घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि बहस, पैरवी तथा चेतनामुलक अभियान	मानव संशाधन
८.२.३. बालश्रम, बाल विवाह, बहुविवाह, दाइजो/दहेज, बोक्सी, छाउपडी जस्ता प्रथासँग सम्बन्धि कार्यहरु	१	०	अन्धविश्वास, कुरिती, कुप्रथा विरुद्ध जनचेतना तथा क्रियाकलापहरु संचालन नभएको	कुप्रथा, कुरुती, रुढीबादी र अन्धविस्वासको अन्त्यका लागि टोल विकास संस्थाको परिचालन	मानव संशाधन
८.२.४. लैंगिक उत्तरदायी बजेट परीक्षण (GESI Audit)	१	०	GESI Audit नभएको, सो गर्ने कार्यक्रम पनि नरहेको	लैंगिक उत्तरदायी बजेट परीक्षण (जेसी अडिट) गर्ने योजना, प्रकृया, विधि र प्रतिवेदन	मानव संशाधन

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
				सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रम	
८.३.१. महिला विरुद्ध हुने घरेलु हिंसाको घटनामा कमी	१	०	महिला विरुद्ध हुने घरेलु हिंसाको घटनामा अघिल्लो आ.व. को तुलनामा २० प्रतिशतभन्दा बढीले कमी नआएको	बालश्रम, महिला हिंसा बिरुद्ध जनचेतनामुलक कार्यकम	मानव संशाधन
८.३.२. बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह, दहेज, बोक्सी, छाउपडी जस्ता प्रथा रोकथामका लागि तर्जुमा गरिएका कार्यक्रम लगानी	१	०	यस्ता कार्यक्रमको रोकथामको लागि कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरेको नदेखिएको र लगानी समेत नदेखिएको		
८.३.३. महिला/दलित/अपांगता भएका व्यक्ति संयोजक/अध्यक्ष भएको उपभोक्ता समितिहरुको संख्या	१	०.५	यो क्षेत्रबाट अध्यक्ष भएको उपभोक्ता समितिहरुको संख्या ३० प्रतिशतभन्दा बढी नभएको		प्रणालीगत
८.३.४. आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको सामाजिक र आर्थिक उत्थानमा गरिने लगानी	१	०	यो क्षेत्रका समुदायको सामाजिक एवं आर्थिक उत्थानमा १० प्रतिशतभन्दा बढी लगानी नभएको	आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका वर्गहरुको सामाजिक तथा आर्थिक उत्थान कार्यकमको संचालन	प्रणालीगत
९. वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन	**९**	**७**			
९.१.१. विपद् व्यवस्थापन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
९.२.१. वातावरणीय प्रदूषण नियन्त्रण (जल, भूमि, ध्वनी, वायु र खाद्य)	१	०.५	वातावरणीय प्रदूषण नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन भए पनि वायु प्रदुषणको स्तर राष्ट्रिय मापदण्ड		

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
			अनुरुप नभएको		
९.२.२. वातावरणमैत्री पूर्वाधार	१	०	वातावरणमैत्री पुर्वाधारको लागि ऐन, नीति तथा वातावरणमैत्री स्थानीय शासनका पुर्वाधार तयार नभएको	स्थानीय वातावरण ऐन तथा वातावरणमैत्री नीति एवं कार्यक्रमको तर्जुमा	प्रणालीगत
९.२.३. विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान र नक्सांकन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
९.३.१. वातावरणीय क्षेत्र प्रबर्द्धनमा बजेट विनियोजन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
९.३.२. वातावरण संरक्षणमा टोल विकास संस्था, नागरिक तथा निजी क्षेत्र र गै.स.स. को सहभागिता	१	०.५	वातवरण संरक्षणका ५० प्रतिशतभन्दा बढी कार्यक्रममा यी संस्थाहरुको सहभागिता रहेको नदेखिएको		
९.३.३. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा बजेट विनियोजन र खर्च (वार्षिक रुपमा)	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
९.३.४. टोल विकास संस्था गठन तथा संचालन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
९.३.५. एम्बुलेन्स, अग्नी नियन्त्रण जस्ता आकस्मिक सेवाहरुको उपलब्धता	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१०. सहकार्य र समन्वय	६	४			
१०.१.१. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सहकार्य र समन्वय	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१०.१.२. अन्तर स्थानीय तह सहकार्य र समन्वय (प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण र	१	०	हरेक वर्ष कम्तीमा एक क्षेत्रमा सहलगानीका कार्यक्रम संचालन हुनुपर्नेमा सो नभएको	साझेदारी लगानीसम्बन्धी समन्वय, सहजीकरण र समन्वय	मानव संशाधन

स्वमूल्यांकनका विषय क्षेत्र र प्रमुख सूचक	पुर्णांक	प्राप्तांक	स्वमूल्यांकनमा कमजोर देखिएको सूचकका आधारमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
उपयोग, पूर्वाधार निर्माण, वातावरण संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन, आपतकालीन सेवा व्यवस्थापन, राजस्व संकलन आदी)				विषयका प्रशिक्षण	
१०.२.१. दुई वा सो भन्दा बढी स्थानीय तहको सरोकारको विषयमा बन्ने समितिहरुको गठन र संचालन	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
१०.३.१. अन्तर सरकारी समन्वय तथा सहजीकरण	१	०.५	समन्वय र सहजीकरण गर्न संयन्त्र गठन नभएको	संघ र प्रदेशबाट संचालित आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र समन्वय विषयका कार्यविधिको तर्जुमा	प्रणालीगत
१०.३.२. अन्तर स्थानीय तह साझेदारी	१	०.५	लागत न्यूनीकरण एवं प्रभावकारी सेवा प्रवाहको लागि अन्य स्थानीय तहसँग साझेदारीमा आयोजनाको व्यवस्थापन गर्ने प्रकृया सुरु नभएको		
१०.३.३. जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वय	१	१	अन्तराल नदेखिएको		
जम्मा	१००	६४.७५			

३. पूर्वाधार विश्लेषण

पालिकाको पूर्वाधारको क्षेत्र	विद्यमान पूर्वाधारको अवस्था	अपेक्षित पूर्वाधार	गर्नुपर्ने कार्य वा सुधार	समय सीमा
१. पालिकाको आफ्नै भवन नभएको	पालिकाको आफ्नै भवन नभएकोले निर्माण गर्नपर्ने	पालिकाको आफ्नै भवन निर्माण सम्पन्न भएपछि सेवा प्रबाहमा सुधारको अपेक्षा गरिएको छ।	सार्वजनिक खरिद प्रक्रिया र करार व्यबस्थापनसम्बन्धी प्रशिक्षण	२०८० असार
२. फर्निचरको उपलब्धता	पालिकाको आफ्नै भवन नभएको, कारण फर्निचरलगायतका अन्य भौतिक बस्तको अनमान गर्न नसकिएको	निर्धारित समयमा नै पालिकाको आफ्नै भवन हुनुपर्ने , फर्निचरलगायतका अन्य भौतिक बस्तुको अनुमान गर्न नसकिएको	–सार्वजनिक खरिद प्रक्रिया र करार व्यबस्थापनसम्बन्धी प्रशिक्षण –जिन्सी तथा सम्पत्ति व्यबस्थापनसम्बन्धी सीप विकास प्रशिक्षण	२०८० असार
३. शाखागत विभाजन अनुसारको पूर्वाधार	आफ्नो भवन नभएकोले शाखागत विभाजन अनुसारको भौतिक सुविधामा कमी रहेको	....	....	२०८० असार

४. समिति उपसमितिहरुको अवस्था विश्लेषण

संविधान तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा दिइएको कार्य जिम्मेवारी	कार्य सम्पादनको विद्यमान अवस्था	कार्य सम्पादनमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
• **दफा २२.समितिको गठन**–पालिकाको सभाले आफ्नो कार्य प्रणालीलाई व्यबस्थित गर्न कुनै एक सदस्यको संयोजकत्वमा लेखा समिति, विधायन समिति, सुशासन समिति लगायत अन्य समिति र विशेष समितिको गठन गर्न सक्नेछ । • सभा तथा समितिहरु एवं संयुक्त समितिहरुको गठन र संचालन मेलमिलाप र मध्यस्थता	• सबै समितिहरु नियमित बैठक बस्ने, र बैठकका निर्णयहरु सबै समयमा कार्यान्वयन हुन नसकेको • समितिहरु एवं संयुक्त समितिहरु गठन भइ परिचालनमा आएका	• सबै समितिहरु नियमित बैठकको आवश्यकता देखिएको • बैठक संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि तर्जुमा नभएको	• बैठकका एजेण्डाको विषयमा कानूनी प्रावधान तथा विषयगत अबधारणाको आधारमा प्रस्तुती गर्न सक्ने क्षमता विकाससम्बन्धी प्रशिक्षण • बैठक संचालन तथा समितिहरुको क्रियाशीलतासम्बन्धी कार्यविधिको तर्जुमा	मानव संशाधन मानव संशाधन
दफा ४६. न्यायीक समिति न्यायीक समितिले घरजग्गा विबाद, अन्य व्यक्तिलाई परेको असर, सम्बन्ध विच्छेद, कुटपिट, गाली बेइजति आदि	इजलासमा प्रविधिहरु जडान भएको, सबै मेलमिलाप केन्द्रहरुमा कानुनी किताब उपलब्ध गराइएको, नगरस्तरीय मेलमिलाप समितिहरु गठन भएको, समिक्षा बैठक हुने गरेको,		बिभिन्न समितिका प्रतिवेदनको छलफलसम्बन्धी व्यबस्थापन कार्यविधि	संस्थागत

संविधान तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा दिइएको कार्य जिम्मेवारी	कार्य सम्पादनको विद्यमान अवस्था	कार्य सम्पादनमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
	४६ वटा निवेदनहरु दर्ता भएकोमा विवाद मिलापत्र भएको १ , सुनुवाईको क्रममा रहेको २९ , तामेलीमा १० फर्स्यौट भएको ५, अदालत पठाएको १ देखिएको छ ।			
दफा ६५. स्थानीय राजस्व परामर्श समिति ● राजस्व सम्बन्धी नीति ऐन नियम र सो को परिपालना गर्ने, ● स्रोत, दर, दायराको निर्णय गर्ने ● व्यबसायको प्रवर्द्धन र रोजगारीको सृजना गर्ने ● कर, गैरकर आम्दानी, सेवा शुल्क, दस्तुर, आदि बारे निर्णय लिने	● आ.व. ०७७/७८ मा राजस्व परामर्श समितिको बैठक बसी प्रतिवेदन पेश गरेको ● कर तथा गैर कर राजस्व सम्बन्धी ऐन , २०७८ लागु भएको ।	आन्तरिक आय प्रक्षेपण अनुसार आय संकलन गर्न सक्ने दक्ष जनशक्तिको क्षमता कमी भएको	आन्तरिक आयको बार्षिक प्रक्षेपण बमोजिम संकलन गर्न सक्ने क्षमताको बिकास	मानव संशाधन
दफा ६६. स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति ● आयको प्रक्षेपण गर्ने ● आन्तरिक आय, राजस्वको बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने राजस्व,	● आन्तरिक आय, हस्तान्तरणबाट प्राप्त आय, र अनुदानको रकमलाई सन्तुलित रुपमा वितरण गरी	–स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति, राजस्व परामर्श समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति जस्ता संयन्त्रहरु क्रियासिल बनाएमा स्रोत अनुमान तथा बजेट	–स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिलगायत सम्बन्धित कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि –आयोजना, कार्यक्रम र अनुमानित बजेट तर्जुमा गरी कार्यपालिकामा पेश गर्ने	–मानव संशाधन –प्रणालीगत

संविधान तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा दिइएको कार्य जिम्मेवारी	कार्य सम्पादनको विद्यमान अवस्था	कार्य सम्पादनमा देखिएको अन्तराल (Gap)	क्षमता विकासका लागि प्रस्तावित कार्यक्रम	क्षमता विकासको क्षेत्र (मानव संशाधन वा संस्थागत वा प्रणालीगत)
• वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त हुने र आन्तरिक ऋणबाट प्राप्त हुने • स्रोत अनुमानको आधारमा बजेटको कुल सीमा निर्धारण हुने • बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गर्ने र फागुन महिना भित्र समितिले आफ्नो कार्य गरिसक्नु पर्ने	पालिकाको सन्तुलित विकासमा प्राथमिकता दिन पर्ने • विषयगत शाखा, वडा समितिले निर्धारित समयमा नै आयोजना, कार्यक्रम र अनुमानित बजेट तर्जुमा गरी कार्य पालिकामा पेश गर्ने छ।	सीमाको निर्धारण यथार्थपरक हुने। –विषयगत शाखा, वडा समितिले निर्धारित समयमा नै आयोजना, कार्यक्रम र अनुमानित बजेट तर्जुमा गरी कार्य पालिकामा पेश गर्ने छ।	विधिको तर्जुमा	
दफा ६७. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति • समितिले दिएको बजेट सीमा भित्र रही बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गर्ने • विषय क्षेत्रगत रुपमा छलफल गर्ने • योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरो हुन नदिने • स्थानीय आवश्यकतालाई हेरेर कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने	• समितिले दिएको बजेट सीमा भित्र रही बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गरे पछि मात्र बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमागर्ने • स्थानीय आवश्यकतालाई विचार गरी कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने	• बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण विषय क्षेत्रगत रुपमा स्थानीय आवश्यकतालाई विचार गरी तर्जुमा गर्ने	• बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गर्ने संरचना र सो को विधिको निर्माण	–संस्थागत

२.४. नगरपालिकाको सवल र कमजोर पक्षको आँकलन

(क) सवल पक्ष (Strength)	(ख) कमजोर पक्ष (Weakness)
१.संघबाट तयार भएका ऐन, कानून, निर्देशिकाहरुको आधारमा आफैले तर्जुमा गरी नगरपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याउनुलाई सबल पक्षलाई मानिएको छ ।	१.Public Policy and Management विषयको छात्रवृत्तिमा यस पालिकाबाट काठमाडौं विश्वविद्यालय स्कूल अफ म्यानेजमेन्टमा कुनै कर्मचारी मनोनयन नहुनु ।
२.महिला बिरुद्ध हुने हिंसामा कमी आएको ।	२.लागत न्युनिकरण गरी प्रभावकारी सेवा प्रवाह हुन नसकेको ।
३.लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको परीक्षणको ब्यबस्था भएको ।	३.जोखिममा आधारित आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तर्जुमा नभएको ।
४.बिभिन्न समितिको गठन गरी नियमित रुपमा बैठक बस्नु पर्ने ब्यबस्था भएको ।	४.आवधिक प्रतिवेदन र बित्तीय विवरणको समयमा नै प्रेषण हुन नसकेको
५.आय-व्ययको विवरण कानुनी ब्यबस्था बमोजिम सार्वजनिक भएको ।	५. अधिकांश कर्मचारीहरुमा सूचना प्रबिधि संम्बन्धी ज्ञान, सीप र अभ्यासमा कमी हुनु ।
६.सेवा प्रबाहको कार्यदक्षता र प्रभावकारिता बारे अध्ययन गर्ने व्यवस्था हुनु ।	६.जिल्ला समन्वय समितिले गर्नुपर्ने अनुगमन तथा मुल्यांकनका प्रतिवेदनहरु पालिकाले प्रतिक्रिया नदिएको
७.सामाजिक सुरक्षा भत्ताको बितरण बैंकिङ्ग प्रणाली मार्फत हुनु ।	७.पालिकामा तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव,
८. उच्च शिक्षण संस्थानहरुसँगको सन्निकटता,	८.दरबन्दी अनुसारको जनशक्ति पूर्ति नहुनु,
९. तुलनात्मक लाभ भएको कृषि योग्य जमिनको प्रचुरता,	९.आन्तरिक स्रोतको परिचालन हुन नसक्नु,
१०.पर्यटकीय गन्तव्य भएको अवस्था,	१०.आवधिक योजना तर्जुमा हुन नसक्नु,
११.वन, जंगल लगायत प्राकृतिक स्रोतको प्रचुरता	११.मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार नहुनु,
१२.राजस्व सुधार कार्य योजनामा सम्पत्ति कर संकलनसम्बन्धी अध्ययन प्रस्ताव	१२.विभिन्न समितीको बैठक बस्ने संम्बन्धी कार्यबिधि नभएको ।
१३.उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने संस्थाहरु पालिका क्षेत्रमा रहेको	१३.कर तथा गैरकर राजस्व सम्बन्धी ऐन,२०७८ तयार भएको
१४.तरकारी बिकी बजार केन्द्रको स्थापना हुनु ।	१४.नगरपालिकाको संस्थागत प्रबन्ध, सेवा प्रवाह र वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन सम्बन्धी सफ्टवेयर तयार नभएको
(ग) अवसर (Opportunity)	**(घ) चुनौती (Threats)**
१.बागमती प्रदेश अन्तर्गत रहेको प्रदेश सुशासन	१.प्रत्येक तीन बर्षमा कम्तीमा १ हप्ताको

केन्द्र बागमतीबाट स्थानीय तहको क्षमता विकास योजनामा यस नगरपालिका छनौट हुनु एउटा अवसरको रुपमा पाइएको छ :– क्षमता बिकास तर्जुमाको लागि छनौट हुनु ।	तालिम लिनुपर्ने भएतापनि क्षमता बिकास प्रशिक्षणमा सहभागी हुन नपाएका
२.राजस्वको दायरा फराकिलो हुदै जानु ।	२.नगरपालिकाका ९ वटै वडाहरु ग्रामिण अवस्थामा रहनु
३.अन्तरसरकारी समन्वय र सहजीकरणको ब्यबस्था भएको ।	३.शाखा प्रमुखसंग कार्यसम्पादन सम्झौता नभएको ।
४.अधिकांश भुक्तानीहरु इ-पेमेन्ट माफर्त हुदै जानु ।	४.गैरसरकारी संस्थासंगको नगद लागत साझेदारी कार्यक्रममा ३०% सम्म पुग्न नसक्नु ।
५.वडा-वडामा घुम्ती सेवा संचालन गरिने व्यबस्था भएको ।	५.पर्यटकीय गन्तव्यको तुलनात्मक लाभ लिन नसक्नु,
६. कृषिमा व्यवसायीकरण गरी ‘एक वडा, एक उत्पादन’ को अवधारणा लागु गरी जनताको आयस्तर बढाउन सकिने,	६.सार्वजनिक खरिदसंम्बन्धी ऐन नियमको जानकारी हुन नसक्नु ।
७.नगर यातायात गुरु योजना तर्जुमा गर्ने व्यबस्था भएको ।	७.वाताबरण मैत्री पुर्वाधारको निर्माण हुन नसक्नु ।
८.माडी नगरपालिकामा रहेको प्रसिद्ध स्थललाई पर्यटकीय गन्तव्य स्थान बनाउन सकिने,	८.परम्परागत आधारमा खेती गर्ने हुँदा कृषिमा आधुनिकीकरण भई नसक्नु,
९. एक घर एक परिवार, फलफुल सदावहार कार्यक्रमले विरुवा लगाउन उत्प्रेरित गरेको	९.राजस्व संकलन कार्य अनुमानको ९०% भन्दा कम हुनु ।
१०. डोजर १ थान र एम्बुलेन्स १ थान रहेको	१०.हरेक बर्ष बेरुजुको रकम बढदै जानु ।
११. पस आहार सेवा केन्द्र अन्तर्गत २५ हेक्टरमा हिउँदे घाँस वीउ वितरण गरेको	११.दिगो विकासका अन्तराष्ट्रिय लक्ष्यलाई स्थानीयकरण गर्न कठिनाइ हुनु ।
	१२.गैर-सरकारी संस्थाका कार्यक्रमलाई पालिकाको कार्यक्रममा समन्वय गर्न नसक्नु ।
	१३.एकिकृत बस्ती बिकासको अबधारणालाई ब्यवहारमा ल्याउन कठिनाई हुनु ।
	१४.जनशक्तीको क्षमता बिकासमा चालु खर्चको १.५% भन्दा पनि कम खर्च भएको ।

परिच्छेद ३
क्षमता विकास योजना

३.१. क्षमता विकास योजना

सम्बन्धित दस्ताबेजहरुको अध्ययन, स्थलगत अध्ययन, छलफल, अन्तरकृया, टेलिफोन, इमेल आदिको माध्यमबाट प्राप्त भएसम्मका तथ्यांक एवं सूचनाहरुका आधारमा चाँगुनारायण नगरपालिकाको क्षमता विश्लेषण गर्दा देखिएको अन्तराल पुरा गर्ने सिफारिसहरु, आगामी तीन वर्षका लागि अनुमानित लागत, क्रियाकलापहरुको प्राथमिकीकरण समेत गरिएको क्षमता विकास कार्ययोजना देहाय बमोजिम छ । त्यस नगरपालिकामा विभिन्न पक्षमा आगामी तीन बर्षमा क्षमता विकास योजनासम्बन्धी उद्देश्य हासिल गर्न संचालन गरिने विभिन्न क्रियाकलापका लागि आर्थिक बर्षगत रुपमा आवश्यक पर्ने अनुमानित रकम निम्न अनुसार संक्षेपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चाँगुनारायण नगरपालिकाको क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयन कार्यतालिका (०७८।७९-०८०।८१)

क्र.सं.	पदाधिकारीगत क्रियाकलाप	लक्षित शाखा/ सहयोगी	प्रस्तावित बजेट (०००)	योजनाको अवधि (३ वर्ष)			कार्यान्वयन प्राथमिकता
				२०७८-७९	२०७९-८०	२०८०-८१	
१.	बजेट तर्जुमा र आबधिक रुपमा प्रगति समीक्षा सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	आर्थिक प्रशासन शाखा	३,००	२,५०	५०	०	प्रथम
२.	योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शनको तयारी	योजना शाखा	४,००	४,००	०	०	तृतीय
३.	आवधिक योजना र मध्यमकालिन खर्च संरचना सम्बन्धी प्रशिक्षण	आर्थिक प्रशासन शाखा	३,००	२,५०	०	५०	प्रथम
४.	दिगो विकासका लक्ष्यहरु स्थानीयकरण सम्बन्धी नीति, कार्ययोजना र प्रतिवेदन सम्बन्धी प्रशिक्षण	योजना शाखा	३,००	०	२,५०	५०	प्रथम
५.	योजनाको प्राथमिकीरण गर्न निर्धारक मानकहरुको प्रयोग	योजना शाखा	२५०	१००	१५०	०	प्रथम

क्र.सं.	पदाधिकारीगत क्रियाकलाप	लक्षित शाखा/ सहयोगी	प्रस्तावित बजेट (०००)	योजनाको अवधि (३ वर्ष)			कार्यान्वयन प्राथमिकता
				२०७८-७९	२०७९-८०	२०८०-८१	
	सम्बन्धमा सीप बिकास प्रशिक्षण						
६.	कानुन निर्माण सम्बन्धी प्रशिक्षण	कानून शाखा	२५०	२००	५०	०	द्वितीय
७.	कानुन तर्जुमा विज्ञ वा जनशक्तिको व्यवस्थापन	प्रशासन शाखा	३००	१००	१००	१००	प्रथम
८.	सुशासन, नेतृत्व विकास, नयाँ सार्वजनिक व्यबस्थापनलगायतका नविनतम् आयाम सम्बन्धी प्रशिक्षण	प्रशासन शाखा	३,५०	२५०	१००	०	तृतीय
९.	समन्वय तथा निर्णय प्रकृया सम्बन्धी कार्यविधि	प्रशासन शाखा	२,००	१५०	०	५०	द्वितीय
१०.	स्थानीय सेवा व्यबस्थापन सम्बन्धी नीति, सेवा शर्तको तर्जुमा	प्रशासन शाखा	३,००	१५०	५०	१००	द्वितीय
११.	O & M सर्भे सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रम	प्रशासन शाखा	२,५०	५०	१५०	५०	प्रथम
१२.	संयोजनको अबधारणा र संयोजकको भूमिकासम्बन्धमा सीपमुलक तालीम	योजना शाखा	३,००	१००	१००	१००	प्रथम
१३.	निर्णय प्रकृया सम्बन्धी तालिम	प्रशासन शाखा	३,००	२००	५०	५०	द्वितीय
१४.	पदाधिकारीको आचार संहिता तर्जुमा	प्रशासन शाखा	४,००	२००	१००	१००	प्रथम
१५.	पदाधिकारीको आचार संहितासम्बन्धी आधारभूत तालीम	प्रशासन शाखा	४,००	२००	२००	०	द्वितीय
१६.	विकास आयोजनाको अनुगमन तथा मुल्यांकनका विषयक सीपमलूक क्षमता विकास कार्यक्रम	योजना शाखा	३,५०	१५०	१००	१००	प्रथम
१७.	योजना कार्यान्वयनमा गुणस्तरीयता अभिवृद्धि सम्बन्धी आधारभूत तालिम	प्राविधिक शाखा	५,००	४००	५०	५०	द्वितीय
१८.	स्थानीय उत्पादनको प्रबर्द्धनका लागि नीति तथा मापदण्ड र उत्पादनको बजारीकरणसम्बन्धी व्यवस्था	कृषि विकास शाखा	४,५०	१५०	२००	१००	प्रथम
१९.	बैठक संचालन तथा समितिहरुको क्रियाशीलतासम्बन्धी कार्यविधिको तर्जुमा	योजना शाखा	३,५०	२००	०	१५०	प्रथम
२०.	NPSAS र SuTRA सम्बन्धि सीप विकास प्रशिक्षण	आर्थिक प्रशासन शाखा	४,२५	२००	१५०	७५	प्रथम

क्र.सं.	पदाधिकारीगत क्रियाकलाप	लक्षित शाखा/ सहयोगी	प्रस्तावित बजेट (000)	योजनाको अवधि (३ वर्ष)			कार्यान्वयन प्राथमिकता
				२०७८-७९	२०७९-८०	२०८०-८१	
२१.	लेखापरीक्षण तथा बेरुजु फछ्र्यौट सम्बन्धी उत्प्रेरणात्मक प्रशिक्षण	आर्थिक प्रशासन शाखा	५,००	३००	२००	०	द्वितीय
२२.	आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धित कर्मचारीहरुको वृत्ति विकास कार्यक्रम	आर्थिक प्रशासन शाखा	२,००	१५०	०	५०	द्वितीय
२३.	आन्तरिक लेखापरीक्षणको योजना, परीक्षण सूचि र प्रतिवेदनसम्बन्धी कार्यशाला	आर्थिक प्रशासन शाखा	२,५०	०	१५०	१००	प्रथम
२४.	सार्वजनिक खरिद प्रकिया र करार व्यबस्थापनसम्बन्धी प्रशिक्षण	आर्थिक प्रशासन शाखा	३,००	१००	१००	१००	प्रथम
२५.	जिन्सी तथा सम्पत्ति व्यबस्थापनसम्बन्धी सीप विकास प्रशिक्षण	प्रशासन शाखा	२,००	१५०	०	५०	द्वितीय
२६.	नगरपालिकामा आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यविधिको तयारी	आर्थिक प्रशासन शाखा	५,००	५,००	०	०	द्वितीय
२७.	लेखा समिति कार्य सञ्चालन नियमावलीको तर्जुमा	आर्थिक प्रशासन शाखा	३,००	०	२००	१००	तृतीय
२८.	आन्तरिक आयको तुलनात्मक रुपमा आय वृद्धि सम्बन्धी सामूहिक छलफल (focal group discussion) कार्यक्रम	राजस्व शाखा	१,५०	१००	५०	०	तृतीय
२९.	राजस्व परामर्श समितिलाई विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्न विज्ञहरुको रोष्टर तयारसम्बन्धी अभ्यास	राजस्व शाखा	४,००	२००	०	२००	तृतीय
३०.	सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण र सार्वजनिक परिक्षणको ढाँचा निर्धारण बारे गोष्ठी	योजना शाखा, प्रशासन शाखा	६,५०	३५०	१५०	१५०	प्रथम
३१.	सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रारम्भिक क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	आर्थिक प्रशासन शाखा	३,००	१००	१००	१००	प्रथम
३२.	सार्वजनिक नीजि साझेदारी नीतिको तयारी	योजना शाखा	१,००	५०	२५	२५	तृतीय
३३.	भवन निर्माण मापदण्ड अन्तर्गत EBPS को कार्यान्वयन	प्राविधिक शाखा	२,५०	२००	०	५०	प्रथम

क्र.सं.	पदाधिकारीगत क्रियाकलाप	लक्षित शाखा/ सहयोगी	प्रस्तावित बजेट (०००)	योजनाको अवधि (३ वर्ष)			कार्यान्वयन प्राथमिकता
				२०७८-७९	२०७९-८०	२०८०-८१	
३४.	सरसफाई र गुणस्तरीय कार्य सम्बन्धी जन चेतानमूलक उत्प्रेरणात्मक कार्यक्रम	स्वास्थ्य शाखा	२,५०	१५०	५०	५०	प्रथम
३५.	स्वास्थ्य संस्था दर्ता, नवीकरण, स्तरोन्नतिको कार्यविधि	स्वास्थ्य शाखा	३,००	२००	१००	०	प्रथम
३६.	आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका वर्गहरुको सामाजिक तथा आर्थिक उत्थान कार्यक्रमको संचालन	योजना शाखा	३,००	१००	१००	१००	प्रथम
३७.	फोहोर मैला व्यबस्थापन ऐनको तर्जुमा गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	२,५०	१५०	०	१००	तृतीय
३८.	अनुदान परिचालन सम्बन्धी कार्यविधिको तयारी	स्वास्थ्य शाखा	३,००	१५०	१५०	०	तृतीय
३९.	गैरसरकारी संस्थासँग साझेदारी तथा सहकार्य सम्बन्धी कार्यविधि	स्वास्थ्य शाखा	२,००	१००	५०	५०	प्रथम
४०.	बेरुजु फछ्र्यौट कार्य योजना तथा तालिकाबद्ध कार्यको तर्जुमा	आर्थिक प्रशासन शाखा	३,००	१५०	१५०	०	प्रथम
४१.	अतिरिक्त शैक्षिक कियाकलापको संचालन सम्बन्धी आवश्यक अभिमुखीकरण कार्यक्रम	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा	४,००	२००	०	२००	प्रथम
४२.	प्रविधिक बिषयक शिक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा	२,००	१५०	५०	०	प्रथम
४३.	अतिरिक्त शैक्षिक कियाकलाप संचालनमा सिक्ने सिकाउने संस्कृतिको प्रवर्द्धन सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा	२,५०	१५०	५०	५०	प्रथम
४४.	स्थानीय अभिलेखको लागि नीति र मापदण्डको तर्जुमा	प्रशासन शाखा	३,००	२००	१००	०	तृतीय
४५.	चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा सार्वजनिकीकरण सम्बन्धी सहजीकरण कार्यक्रम	प्रशासन शाखा, खरिद इकाई	१,००	१००	०	०	प्रथम
४६.	बिभिन्न समितिका प्रतिवेदनको छलफलसम्बन्धी व्यबस्थापन	न्यायीक समिति	१,००	१००	०	०	प्रथम

क.सं.	पदाधिकारीगत क्रियाकलाप	लक्षित शाखा/ सहयोगी	प्रस्तावित बजेट (000)	योजनाको अवधि (३ वर्ष)			कार्यान्वयन प्राथमिकता
				२०७८-७९	२०७९-८०	२०८०-८१	
	कार्यविधि						
४७.	सूचना प्रविधि सम्बन्धी सीप बिकास प्रशिक्षण	प्राविधिक शाखा	२,००	१००	५०	५०	द्वितीय
४८.	पूर्वाधारहरुको मर्मत संभारको लागि कोष स्थापना	प्रशासन शाखा	१,५०	५०	५०	५०	प्रथम
४९.	कार्यसम्पादन सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	प्रशासन शाखा	१,००	५०	५०	०	प्रथम
५०.	जनशक्ति विकासमा लगानीसम्बन्धी पृष्ठपोषण कार्यक्रम	प्रशासन शाखा	३,००	१००	१००	१००	तृतीय
५१.	बीउ बिजन, मलखाद तथा औषधीसम्बन्धी नियमन कार्यविधिको तर्जुमा	कृषि शाखा	२,००	१५०	५०	०	प्रथम
५२.	प्रांगारिक खेती तथा मल बनाउने सीपमुलक तालिम	पसु पंक्षी विकास	२,००	१००	०	१००	प्रथम
५३.	गैसस क्रियाकलापलाई पालिकाको वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्न पुनर्ताजगी कार्यक्रम	योजना शाखा	२,००	०	२००	०	प्रथम
५४.	औद्योगिक ग्रामको स्थापनासम्बन्धी अध्ययन	योजना शाखा	२,५०	१५०	५०	५०	द्वितीय
५५.	रोजगारीबाट फर्किएकाको ज्ञान, सीप र उद्यमशिलता को उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि	योजना शाखा	२,००	५०	१००	५०	प्रथम
५६.	सवारी साधनको व्यवस्थापन कार्यविधि	प्रशासन शाखा	४,००	१५०	१५०	१००	द्वितीय
५७.	नगर प्रहरी सम्बन्धी कार्यविधिको तर्जुमा व्यवस्था	प्रशासन शाखा	३,००	१००	१००	१००	द्वितीय
५८.	घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि बहस, पैरवी नीति तथा ऐनको तर्जुमा	सामाजिक शाखा	२,००	५०	१००	५०	द्वितीय
५९.	दमकलको खरिद कार्य	प्रशासन शाखा	५०,००	५०,००	०	०	प्रथम
६०.	बालश्रम, महिला हिंसा बिरुद्ध जनचेतनामुलक कार्यक्रम	सामाजिक शाखा	३,००	१००	१००	१००	प्रथम
६१.	कुप्रथा, कुरुती, रुढीबादी र अन्धविस्वासको अन्त्यका लागि टोल विकास संस्थाको परिचालन	सामाजिक शाखा	२,५०	१५०	१००	०	प्रथम
६२.	सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा	सामाजिक शाखा	१,५०	५०	५०	५०	तृतीय
६३.	सेवा प्रवाह सम्बन्धी निर्णयहरु बडापत्र बमोजिम कार्यान्वयन	प्रशासन शाखा	३,००	१००	१००	१००	तृतीय

क्र.सं.	पदाधिकारीगत क्रियाकलाप	लक्षित शाखा/ सहयोगी	प्रस्तावित बजेट (०००)	योजनाको अवधि (३ वर्ष)			कार्यान्वयन प्राथमिकता
				२०७८-७९	२०७९-८०	२०८०-८१	
	गर्ने सशक्तिकरण कार्यक्रम						
६४.	विपद् व्यवस्थापनको पुर्व तयारी वा पुनर्लाभ सम्बन्धी बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जूमा	वातावरण शाखा	४,००	२००	२००	०	द्वितीय
६५.	साझेदारी लगानीसम्बन्धी समन्वय, सहजीकरण र समन्वय विषयका प्रशिक्षण	योजना शाखा	३,००	१००	१००	१००	तृतीय
६६.	लैंगिक उत्तरदायी बजेट परीक्षण (जेसी अडिट) गर्ने योजना, प्रकृया, विधि र प्रतिवेदन सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रम	सामाजिक शाखा	४,५०	०	२५०	२००	तृतीय
६७.	टोल विकास संस्था परिचालन अभिमुखीकरण कार्यक्रम	सामाजिक शाखा	२,५०	१५०	७५	२५	प्रथम
६८.	स्थानीय वातावरण ऐन तथा वातावरणमैत्री नीति एवं कार्यक्रमको तर्जुमा	वातावरण शाखा	३,००	१,००	१,००	१,००	प्रथम
	जम्मा		२,४४,२५	१,४८,००	५७,००	३९,२५	

उपरोक्त कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्दा अनुमानित प्रस्तवित बजेट रु. २ करोड ४४ लाख २५ हजार रुपैयाँ लाग्ने देखिन्छ,। कार्यक्रम संचालनका लागि नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतले मात्र पुग्न जाने देखिदैन । तसर्थ, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार लगायत विकास साझेदारहरुको स्रोत, साधन र जनशक्ति समेत प्रयोग गरी प्रथम प्राथमिकता रहेका क्रियाकलापहरुलाई २०७८ प्रथम चौमासिक देखि नै कार्यान्वयनमा ल्याउन पालिकाले विशेष प्रयास र पहल गर्नु पर्ने छ। यी माथि लेखिएका बिवरण सबै नै पालिकाका पदाधिकारी, शाखागत कार्य, स्वमुल्याकंन,पूर्वाधार विकास कार्यकम, समितिहरुका कार्य र अन्त्यमा क्षमता विकास कार्यकमका लागि गरिएका सिफारिससमेतको अध्ययन गरी यस प्रतिवेदनलाई यथार्थपरक र अनुमानयोग्य बनाउन त्यस नगरपालिकाको सहयोगको लागि अनुरोध गरिएको छ । योजनाको प्राथमिकताको निर्धारण गर्दा कार्यक्रमको आवश्यकता, रकमलाई ध्यान दिइएको निम्न अनुसार भएको पाइयो :–

प्राथमिकताको कम	**प्रथम**	**द्वितीय**	**तृतीय**	**जम्मा**
योजना संख्या	२७	२६	१५	६८

क्षमता विकासको क्षेत्र ⟶	मानव संशाधन	प्रणालीगत	संस्थागत	जम्मा
संख्या	२८	२३	१७	६८

नेपालको संवैधानिक व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको अधिकार, कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारीमा व्यापक फराकिलो भएता पनि आयस्रोत बृद्धि र संस्थागत संरचनामा विस्तार हुन नसक्दा आफ्नो जिम्मेवारी बहन गर्न , कानून बमोजिम सेवा प्रवाह तथा स्थानीय विकास निर्माणका कार्य गर्न र अधिकारको प्रयोग गर्न निक्कै चुनौतिपूर्ण रहेको छ । सीमित स्रोतबाट असीमित आवश्यकता पुरा गर्न नगरपालिका वाह्य स्रोतमा निर्भर रहनु पर्ने अवस्था छ । अतः नगरपालिकाले लगानीको स्रोतको उपयोग गर्दा पहिलो प्राथमिकीकरणमा परेका क्रियाकलापलाई नगरपालिकाको आन्तरिक आय र अनुदान रकमबाट क्षमता विकास क्रियाकलापमा विनियोजन गर्न पहिलो वर्ष आर्थिक बर्ष २०७८-७९ को लागि ५०% स्रोत नगरपालिकाले व्यवस्थापन गरी थप ५०% को लागि संस्थागत साझेदारी वा अन्य कुनै स्रोतबाट जुटाउने एव्म ऐन, कानून निर्माण र प्रशिक्षणको लागि केन्द्रसँग समन्वय गरी कार्यान्वयनमा जान सकिन्छ । त्यस्तै दोस्रो र तेस्रो आर्थिक बर्षका योजना कार्यान्वयनको लागि कम्तिमा ४०% रकम नगरपालिकाले आफ्नो स्रोतबाट विनियोजन गरी बाँकी ६०%को लागि दातृ निकाय र साझेदार संघसंस्थासँग समन्वय गरी जुटाउनु पर्ने देखिन्छ । सोही आधारमा नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत र अनुदान तथा वाह्य अन्य सहयोग अर्न्तगत संस्थागत साझेदारी, केन्द्रबाट प्राप्त सहयोग, दातृ निकाय र संस्थाबाट प्राप्त रकमको आधार लिएर वार्षिक रुपमा वजेट प्रक्षेपण गर्नुपर्ने हुन्छ ।

परिच्छेद ४
निचोड, अनुगमन तथा मुल्यांकन व्यवस्था

४.१. निचोड

चाँगुनारायण नगरपालिकाको हालसम्म क्षमता विकास योजना बनिनसकेको र चार वर्ष अघि मात्र साविकका गा.वि.स.हरु मिलाई गठन भएकोले यसको संस्थागत संस्मरण पुरानो छैन । तसर्थ, यो प्रस्तावित क्षमता विकास योजना नै पहिलो योजना भएको छ । नगरपालिकाको पञ्चवर्षिय योजना, यातायात गुरुयोजना, राजस्व सुदृढीकरण कार्ययोजना, फोहोरमैला व्यवस्थापन नीति, बस्ती विकास नीति, पञ्जिकरण व्यवस्थापन, आप्रवासन नीति लगायतका थुप्रै नीति तथा कार्यक्रमहरु तयार गर्नुपर्ने भएकोले यो क्षमता विकास योजना तत्काल तर्जुमा गर्नु परेको हो ।

४.२. अनुगमन

योजना निरन्तर रुपमा संचालन भईरहेको सन्दर्भमा अनुगमन, मुल्यांकन तथा सिकाईको व्यवस्थापन भए नभएको र कुनै नयाँ काम आई पर्दा सो सम्पादनको क्षमता वृद्धिका लागि नगरपालिका नगर प्रमुख ज्यूको संयोजकत्वमा उपप्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भएको निर्देशक समिति बनाई सो समितिको निर्णय अनुसार कार्य संचालन गर्नु उपयुक्त देखिन्छ ।

क्षमता विकास योजनाको क्रियाकलापगत कार्ययोजना ३६ महिनाको प्रस्ताव गरिएको छ । बजेटमा समावेश भएपछि ती क्रियाकलापहरुको प्रत्येक चौमासिक अवधिमा अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने गर्नु पर्दछ । यसका लागि नगरपालिकाको कार्यपालिकाका प्रवक्ता (पालिकाद्वारा तोकिएको कुनै वडाध्यक्ष) को संयोजकत्वमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, योजना, कर्मचारी प्रशासन शाखाका प्रमुखहरु र लेखा शाखा प्रमुखहरु रहेको स्थायी प्रकृतिको संरचना निर्माण गर्नु पर्दछ । यो संरचनालाई क्षमता विकास कार्यान्वयन कार्यतालिकाको अनुगमन मुल्यांकन गर्ने मात्र नभई संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको **स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमुल्यांकन कार्यविधि, २०७७** ले माग गरेका आवधिक विवरणहरु तयार गर्ने, संकलन गर्ने, वेभसाइडमा अपलोड गर्ने तथा पालिकाको क्षमताको स्वमुल्यांकन गरी अधिकतम अंक हासिल गर्ने समेत जिम्मेवारी सुम्पन सकिन्छ ।

नगरपालिकाको क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयनसँगै यसको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने पक्ष पनि महत्वपूर्ण रहेको छ । यो परिच्छेदमा यस योजनाको कार्यान्वयन अनुगमन तथा मुल्यांकन व्यवस्था बारे उल्लेख गरिएको छ ।

अनुगमन तथा मुल्यांकनको उद्देश्य देहायबमोजिम रहेको छ :

- क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयनका सवल र कमजोर पक्षको आवधि लेखाजोखा गरी कार्यान्वयन पक्षलाई प्रभावकारी बनाउने ।

- पालिकाको समग्र सेवाप्रवाहलाई सवल बनाउन आवश्यक सहयोग पुर्‍याउने ।
- नगर सभाद्वारा पास गरिएको वार्षिक विकास कार्यक्रमलाई संचालन गर्न आवश्यक पृष्ठपोषण गर्ने ।

अनुगमन तथा मुल्यांकन संयन्त्र

क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नु पर्दछ । यसका लागि नगरपालिका अन्तर्गतको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने संयन्त्र देहायबमोजिम हुनेछ :

क.सं.	संयन्त्र	काम, कर्तव्य
१.	नगर कार्यपालिका	• क्षमता विकास योजना लागु गर्ने • वार्षिक विकास कार्यक्रमको चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्दा क्षमता विकास योजना समेतको अनुगमन र मुल्यांकन गर्ने
२.	प्रशासन तथा योजना शाखा	• प्रत्येक चौमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिन भित्र क्षमता विकास योजनाले अंगिकार गरेको क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयन स्थिति (सुरु भएको, आधा सकिएको, सम्पन्न भएको र सुरु नै नभएको) उल्लेख गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने र निज मार्फत कार्यपालिका बैठकमा प्रस्तुत गर्ने • कार्यपालिकाले उक्त प्रतिवेदन उपर आवश्यक निर्णय गरी कार्यान्वयनमा लैजाने
३	राजस्व परामर्श समिति / योजना तर्जुमा समिति	• क्षमता विकास योजना अनुरुप विभिन्न शाखाहरुबाट सम्पादन गरिने कामको आवधि मुल्यांकन गर्ने र खास गरी राजस्वका स्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गर्ने • राजस्वका दर, क्षेत्र लगायतका आधारमा राजस्व आयको विश्लेषण गरी क्षमता विकास योजनाका क्रियाकलापहरु परिमार्जन तथा संशोधन गर्ने

क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयनको मुल्यांकन तथा अनुगमन कार्यलाई व्यवस्थित बनाउन अनुगमन तथा मुल्यांकन योजना आवश्यक पर्दछ । त्यसैले, देहाय बमोजिमको अनुगमन तथा मुल्यांकन योजना तयार गरिएको छ :

के गर्ने (कार्य विवरण)	कहिले गर्ने (समय)	कसले गर्ने (जिम्मेवार शाखा/ समिति /व्यक्ति)	कसरी गर्ने (प्रकृया)
ज्ञान, सीप र अवधारणामा सकारात्मक परिवर्तन मापन	निरन्तर	योजना शाखा र प्रशासन	सरोकारवाला, पालिकाको आर्थिक प्रशासन शाखा र वडा कार्यालयहरुसँग समन्वय गरेर

गर्न सूचना संकलन गर्ने		शाखा	
सेवा प्रवाह सम्बन्धी समस्या सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन	निरन्तर	योजना शाखा, प्रशासन शाखा, प्राविधिक शाखा	सम्बन्धित पक्षसँग छलफल र समन्वय गरेर
क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धि प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने	चौमासिक र वार्षिक	योजना र प्रशासन शाखा	• विनियोजन, प्रशासन, राजस्व शाखाको प्रतिवेदन उपर कार्यपालिकाको बैठकमा छलफल गरेर • क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयन हुन बाँकी क्रियाकलापहरुको सान्दर्भिकता अध्ययन गरी आवश्यक क्रियाकलापहरु पुरा गर्न आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक विकास कार्यक्रममा राख्ने निर्णय गरेर

सन्दर्भ सामग्री

चाँगुनारायण नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट २०७६।७७

चाँगुनारायण नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट २०७७।७८

चाँगुनारायण नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को बजेट तथा कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति समिक्षा

चाँगुनारायण नगरपालिका कार्यालयको आ.व. २०७६।७७ को आयव्ययको विवरण

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४,

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६,

नगरपालिका तथा नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय पुस्तिका, २०७६, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, काठमाडौं ।

नेपालको संविधान २०७२

पन्ध्रौ योजना, राष्ट्रिय योजना आयोग, २०७६

बजेट वक्तव्य, आ.व. २०७८-७९

राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, काठमाडौं

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४,

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन,

स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमुल्यांकन कार्यविधि, २०७७, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, काठमाडौं ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४,

स्थलगत भ्रमण अन्तर कियात्मक कार्यकमको टिपोट , २०७८

अनुसूची- १

छलफल कार्यक्रमको उपस्थिति

श्री प्रदेश सुशासन केन्द्र, बागमती प्रदेशको सहयोगमा स्मार्ट प्राइभेट लिमिटेड, काठमाडौंको समन्वयमा **स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना तर्जुमा** सम्बन्धी परामर्श कार्यको छलफल देहाय बमोजिमका सहभागीहरुको उपस्थितिमा सम्पन्न भयो ।

मिति : २०८०/१२/१४

स्थान : चाँगुनारायण न.पा.

उपस्थिति :

क.सं.	नाम	पद	हस्ताक्षर
१	अग्नि प्रसाद अधिकारी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	[signature]
२	ओमा सुब्बा	लेखा अधिकृत	[signature] 98605836[illegible]
३	Siddhanta Neupane	IT officer	[signature] 9843723924
४			
५			
६			
७			
८			
९			
१०			
११			
१२			
१३			
१४			

श्री प्रदेश सुशासन केन्द्र, बागमती प्रदेशको सहयोगमा स्मार्ट प्राइभेट लिमिटेड, काठमाडौंको समन्वयमा **स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना तर्जुमा** सम्बन्धी परामर्श कार्यको छलफल देहाय बमोजिमका सहभागीहरुको उपस्थितिमा सम्पन्न भयो ।

मिति : २०७८।०३।१४

स्थान : चाँगुनारायण नगरपालिका, भक्तपुर

उपस्थिति :

क.सं.	नाम	पद	हस्ताक्षर
१	बीर बहादुर खड्का	उपसचिव (शिक्षा)	9851141733
२	निला कुमारी घिमिरे	अधिकृत आठौं	98510756[illegible]
३	विजय कुमार थापा	" आठौं	
४	गोकुल कार्की	" छैटौं	
५	सन्तोषी नेपाली	" "	
६	सिद्धान्त न्यौपाने	" "	
७	कोमलराज तिमिल्सिना	अधिकृत आठौं	
८	नरेश सायजू	अधिकृत छैठौं	
९	रुपेश गोलाल	अ.सब इन्जिनियर	
१०			
११			
१२			
१३			
१४			

अनुसूची- २
छलफल कार्यक्रमका फोटोहरु

मिति २०७८।०३।१५ मा न.पा. मा भएको छलफल कार्यक्रम